

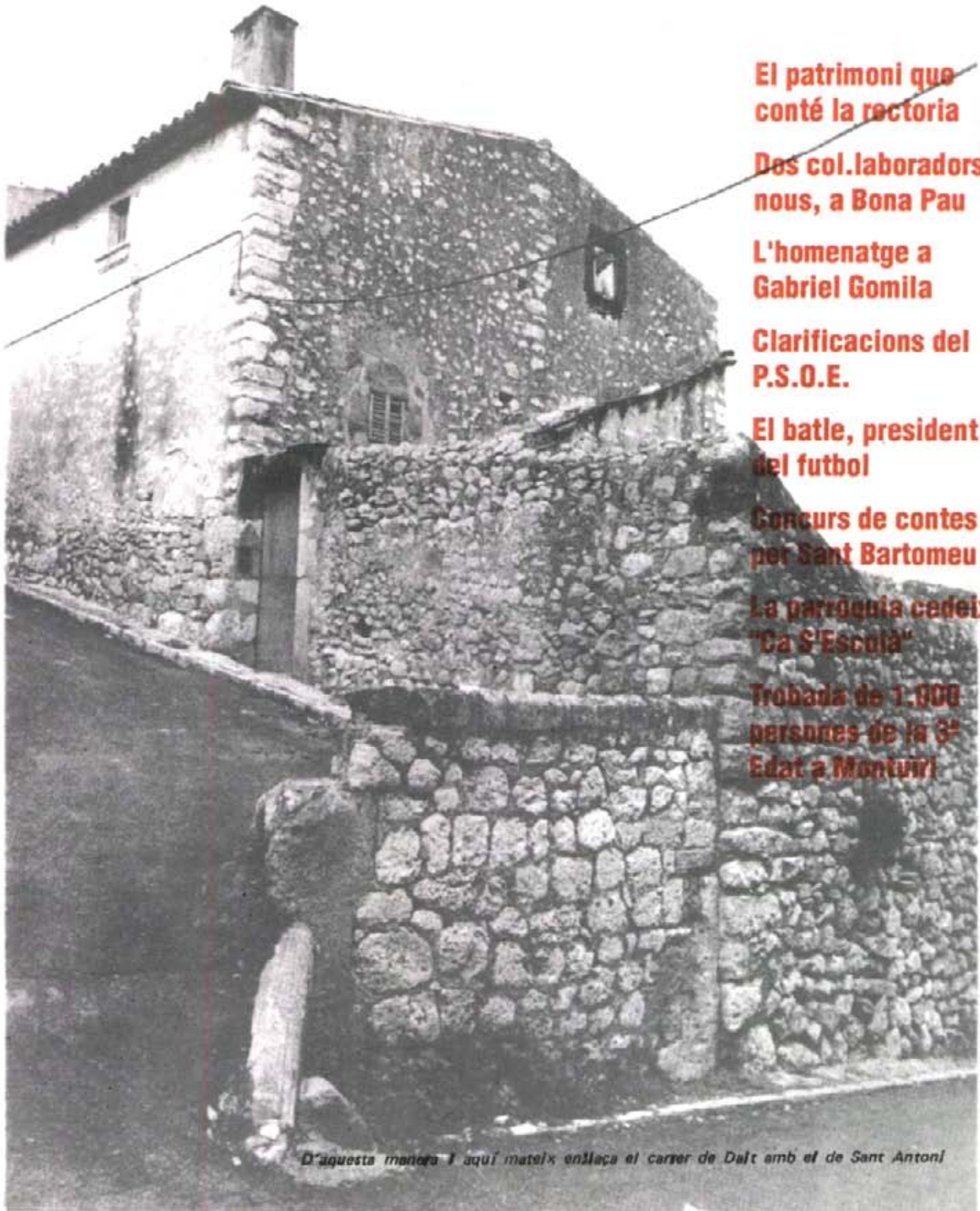
BONA PAU

PRENSA
CORONA

Núm. 473 - Any XL

MONTUÏRI

JULIOL 1992

**El patrimoni que
conté la rectoria**

**Des col.laboradors
nous, a Bona Pau**

**L'homenatge a
Gabriel Gomila**

**Clarificacions del
P.S.O.E.**

**El batle, president
del futbol**

**Concurs de contes
per Sant Bartomeu**

**La parròquia cedeix
"Ca S'Escolà"**

**Trobada de 1.000
persones de la 3^a
Edat a Montuïri**

D'aquesta imatge i aquí mateix enllaça el carrer de Dalt amb el de Sant Antoni

1832: Adobament del sòtil de la presó de Montuïri

ELS DOCUMENTS HISTÒRICS

Quan a començaments de l'any passat vaig iniciar la recerca de fonts documentals i orals per a l'elaboració de la petita història de la nostra banda de música que aparegué en el programa de les festes patronals, vaig conèixer l'autora d'un llibret que tenia la mateixa temàtica (banda de música), però en aquest cas de Son Servera. Quan li vaig demanar d'on havia extret la informació per a realitzar el llibre em digué entre d'altres coses que de l'arxiu parroquial. Estranyat de la resposta, ja que no veia la relació entre banda de música i parròquia a nivell de documentació, em digué que a través dels rebuts que firmava el director de la banda després d'haver tengut una actuació a alguna celebració religiosa. Evidentment mitjançant aquests simples rebuts podem saber els dies en què la banda actuava.

La recerca de la documentació històrica no és, com en principi es pot creure, realitzada únicament sobre documents d'una certa importància relativa, sinó que la podem efectuar sobre altres que, a priori, semblen poc importants.

Avui vos en mostram un d'aquests. Es tracta d'una factura presentada a l'ajuntament per un mestre d'obres. L'objecte de la factura és l'adobament del sòtil de la presó. ¿Què podem extreure del contingut de la factura?. Sabrem els materials que utilitzaven, els jornals dels picapedrers, la divisió laboral entre ells i també, encara que no queda molt clar, el tipus d'obra que realitzaven (voltes, etc.).

Relación de los materiales y demás gastos para la nueva cárcel de Montuïri que presenta al Ayuntamiento de la misma el maestro Miguel Arbona.

Primeramente treinta y tres carretadas y una piesa de piedra a una libra diez sueldos la carretada vale.....49 l. 17 s. 6

Más veinte y tres cuarteras y media de hieso a quince sueldos la cuartera vale.....17 l. 12 s. 6

Más veinte y nueve jornales a razón de cuatro sueldos vale..... 5 l. 16 s.

Más cuarenta y cinco idem de maestro albañil a diez sueldos vale.....22 l. 10 s.

Dibuix de Mateu Rigo

Más cuarenta y cinco carretadas de cal a diez y ocho sueldos la carretada.....4 l. 10 s.

Más dos dietas de carro para el puesto de la cal a una libra por dieta vale..... 2 l.

Más otras dietas de carro para llevar tierra grava a una libra por dieta..... 1 l.

Más dos dietas de asno para llevar tierra grava a cuatro sueldos por dieta.....8 s.

Más cuatro dietas de asno para llevar tierra para llenar los vacios de la vuelta y el piso de la cárcel a cuatro sueldos por dieta..... 16 s.

Más para cerrar diez y siete carretadas de piedras a seis sueldos la carretada las que se comprehenden con las antedichas treinta y tres vale..... 5 l. 2 s.

Más tres jornales de muchacho para entrar la tierra y meterlo en los vacios de la vuelta y piso de la cárcel a dos sueldos por dieta vale.....6 s.

Suman las antedichas partidas salvo error.....109 l. 18 s.

Montuïri, 15 de febrero de 1832

Però un temps, com ara, els comptes podien sortir errats. Vegeu com en un document posterior el mestre d'obres reclama una remuneració més alta degut especialment a les hores de

més realitzades i no pressupostades. La carta va tramessa a alguna autoritat de Ciutat que era la que concedia l'augment pressupostari.

M. I. S.

Respecto a haverse presentado a este Ayuntamiento el Maestro albañil Miguel Arbona presentando la cuenta que acompaña haciendo ver a este Ayuntamiento la perdida que ha tenido en la empresa que havia tomado para hacer la nueva cárcel de esta villa por razón que en el tiempo que trato con V.I. su memoria quedó obscura sin poder tener en consideración los pertrechos que necesitava, como igualmente de sus jornales y que se había equivocado en la partida de veinte y seis libras diez y ocho sueldos como es dever en la citada cuenta que presenta y que por lo mismo recurría a este ayuntamiento para que tuviese en consideración la citada pérdida su pobresa por ser un hombre cargado de hijos.

Muy Ilustre Señor este Ayuntamiento ha premeditado (?) la citada cuenta el coste de los pertrechos y portes y jornales y ha visto que verdaderamente era justa la solicitud del maestro Miguel Arbona por lo que ha pensado en pasarlo al conocimiento de V.I. a fin de que en su vista se sirva acordar lo que halla por más conveniente.

*Dios guarde a V.S. m. a.
Montuïri, 16 de febrero de 1832*

Guillem Mas Miralles

¿Una nació sense estat, un poble sense llengua?

A mode de presentació

Sa talaia d'en Rubí, pretén esser un escrit d'opinió que sortirà a llum amb la periodicitat de Bona Pau. Vull expressar el meu parer sobre les coses que van succeint i que des de la talaia s'observen. M'agradaria, com avui, estar sempre més content que un "Pasco", sà com un gra d'all, més alegre que unes xeremies i d'aquesta manera tenir present que la ignorància és la causa de molts atreviments, però de cada dia, amb voluntat de superació, constància i sana caparrudesa esser menys atrevit i, per tant, manco ignorant.

"Poble que sa llengua cobra es recobra a si mateix". Aquestes paraules d'en Marià Aguiló gravades a un marbre negrós, record xaruc de temps d'efervescència nacionalista penjat a un carreró perdut del centre de Ciutat, foren per a mi una gran descoberta. Me'n record que, de jovenet, passava a posta per aquest carrer i em quedava una bona estona llegint i rellegint la frase, per quedar impregnat d'aromes inquietants i vius d'aquell que ha trobat referències anteriors a la lluita que sosté i així, marxava d'allà espargint un tuf agressiu i de combat.

Han passat els anys i la lluita sostinguda des de fa molt de temps i per molta gent, ha portat la llengua a la premsa, la ràdio i la televisió, àmbits fins fa poc inimaginables i que en contribueixen a la difusió i a la normalització. Tanmateix, però, la posició bilingüe en què vivim no acaba d'encaminar-nos cap a un procés d'ordenació lingüística plena, sinó, més aviat, cap a una situació de substitució lingüística amb una llengua dominant -castellà- sobre una altra -català-. Efectivament no podem ésser gaire optimistes quan en castellà s'escriuen la totalitat de diaris impresos a Mallorca i la generalitat de rètols comercials i publicitaris, la majoria de cadenes radiofòniques i televisives emeten en llengua castellana. Així mateix, el castellà és la llengua habitual a l'administració estatal i a quasi bé tota l'administració municipal i autonòmica.

Fa pocs dies i a un bar situat a prop de la Seu vaig demanar un cafè amb llet, la resposta del cambrer va ésser immediata i insolent. "¿Cómo dice?". Només feia un instant que estava assegut a la taula i les orelles envestides per una quantitat de sons diferents em siulaven. Cinc o sis taules de turistes enraonaven en les

seves llengües. El cambrer, lògicament, no tenia cap dificultat en entendre aquell cúmul de fonemes distints, anava i venia, d'aquí i d'allà portant els refrescs, cafès, tes i pastissos amb una professionalitat excel·lent. Per segona vegada, molt lentament i separant les síl·labes per facilitar el màxim la comunicació, vaig gosar insistir: un ca fè amb llet per fa vor. Se'n va anar tot rabent i, segons després, un altre cambrer va resoldre la qüestió amb una cara llarga, àcida, agra i seca. Aquest és un petit exemple d'una situació quotidiana que es repe-

teix constantment, a tots els estaments, quan hom vol manifestar-se normalment en la llengua pròpia de Mallorca.

No vull ésser pessimista amb excés perquè com he dit abans hi ha una lenta recuperació que es manifesta tímidament, però, en una situació tan greu com la nostra, cal tenir unes postures fèrrees i clares i no ho són precisament aquestes cànides i confuses campanyes de normalització. La qüestió és més profunda i no es pot aïllar solament com un problema lingüístic, sinó que va lligada a tot un procés polític que convé dinamitzar. Crec que les paraules que En Marià Aguiló, un dels nostres escriptors renaixentistes més significatius, afirmaria ara, sense cap dubte, serien:

Una nació sense estat, un poble sense llengua.

Sa talaia d'en Rubí.

N. de la R.- Amb la publicació d'aquest article d'un nou col·laborador, Bona Pau s'alegra de poder oferir cada mes, a partir d'ara i amb el pseudònim de Sa talaia d'en Rubí, un escrit d'opinió des d'una vertent nova. Segur que els nostres lectors igualment ho agrairan.

Malalties de moda

Es comentava a una tertúlia quines eren les malalties de moda. Jo pensava que eren el càncer o la sida, però em convenceren que anava errat. M'asseguraren que les malalties actuals es diuen stress i depressió. La conversa derivà sobre ambdues malalties, les seves causes i conseqüències.

Un dels presents a la rotllada comentà: "Si els nostres padrins obrissin els ulls no entendrien res de res". Ells agafaven la vida molt més a les bones, no eren esclaus del rellotge, ni del cotxe ni de la tele. No tenien mil coses per fer a la vegada i lo que no podien acabar avui ho deixaven per a l'endemà, perquè "en es llevant surten dies", o "hi ha més dies que llangonisses", deien.

És cert que el món ha donat moltes voltes i que el ritme d'avui no és el d'ahir; també és impensable somniar un retorn a aquell modus d'enfocar l'existència humana. Però

entre la parsimònia dels nostres avantpassats i el ritme histèric que nosaltres portam hi ha un abisme.

Potser avui vivim d'una manera massa accelerada, volem fer massa coses, pretenim abastar-ho quasi tot, el temps no ens és mai suficient, la velocitat i les presses ens marquen molt sovint... Fins i tot els infants tenen l'agenda plena. El seu temps "lliure" el tenen superocupat per la música, l'anglès, el judo, l'entrenament de futbol... No és estrany que quan es facin més grans, a força de portar aquest ritme, acabin stressats.

Per tal d'evitar depressions i stressos seria bo trobar el terme just, pensar que tanmateix no ho arreglarem tot i molt manco correnos. També ens pot ajudar agafar-nos les coses amb una mica més de filosofia i calma, tenint en compte que "en es llevant surten dies".

Andreu Genovart

Els 25 anys de Gabriel Gomila a Bona Pau

Un merescut homenatge

L'Ajuntament, en nom del poble, es va sumar a la festa

La festa íntima que celebrarem el passat 12 de juny amb motiu de l'esdeveniment de les noces d'argent del nostre redactor en cap, Gabriel Gomila Jaume, va resultar llúida, familiar i simpàtica.

En el restaurant Es Dau aquell dia i per a aquella ocasió s'havia preparat un sopar adequat que fes honor a la celebració que preteníem commemorar. I per altra part es pot dir que tots aquells que d'una o altra manera estam lligats a Bona Pau hi érem presents, no sols perquè ens hi sentíem moralment obligats, sinó també per donar testimoni i suport a la persona que era homenatjada. Els trenta i pico que ens hi reunírem ens sentíem en família i un tant participants de l'esdeveniment.

Acabat el sopar, el nostre director, Onofre Arbona, després de pronunciar unes breus paraules ressaltant la celebració i justificant l'homenatge, va fer entrega a Gabriel Gomila, en nom de tots els presents, d'una placa que li recordarà aquesta efemèrides. I per altra part, el segon tinent de batle, Joan Moncadas, representant el mateix batle, que aquell dia era absent de Montuïri, també l'obsequià amb una placa, després d'assenyalar que Gabriel Gomila dins la vila era una persona mereixedora de reconeixement,

El director, en representació dels qui feim Bona Pau, entregà a Gabriel Gomila una placa al·lusiva als 25 anys. Després, el Tinent de Batle Moncadas, féu la mateixa cosa en nom de l'Ajuntament

ment, no sols per la tasca que duu a terme mitjançant Bona Pau, sinó perquè amb el seu quefer, particularment literari, col·laborava intensament a fer poble. Per això l'animà a continuar en la mateixa línia.

Abans del brindis, el mateix homenatjat repassà breument els seus inicis

com a col·laborador d'aquesta publicació i d'altres medis de difusió i agrai aquestes atencions que considerarà excessives, però que no ho són per a una persona que tan desinteressadament labora dins l'aspecte literari de la vida montuïrera.

Redacció

BANCA MARCH

Carrer Major, 26

Telèfon, 64 60 55

Montuïri

Onofre Torres Ramis, el nou rector de Montuïri

"Vénc amb ganes de fer feina, però depèn de les possibilitats i col.laboració que pugui trobar"

Encara que sols faci dos anys que diu missa, el nou rector de Montuïri, Onofre Torres Ramis, sembla un capellà d'experiència, un home que té ben clar el camí que ha de seguir i quins són els espais que haurà de travessar per arribar, una vegada vengut a Montuïri, al lloc que s'ha proposat.

En aquesta primera entrevista hem albirat que es tracta

d'un sacerdot jove, d'avui, que viu els problemes del món que l'enrevolta, però sobretot els de la infància i adolescència, ja que, com ens diria després, és amb ells amb qui preferentment duu a terme una tasca educativa des dels aspectes humans, socials i també religiosos. Però, per conèixer-lo millor, volguérem que contestàs a les nostres preguntes.

—Ja sabem, Onofre, que ara vius a Santanyí, però ¿d'on ets?

—De Palma, i en concret de la barriada de Sa Vileta.

—¿Quin temps fa que dius missa?

—Ara fa dos anys.

—La teva edat, ¿quina és?

—37 anys.

—¿Has estat sempre a Santanyí?

—De seminarista vaig estar devers mig any al Pont d'Inca i després vaig passar a Santanyí. A Santanyí hi vaig fer el pre-diaconat i allà m'ordenaren. El pre-diaconat —aclareix— suposa, després del seminari, un temps de prova. El diaconat i les ordes les vaig rebre a Santanyí. Allà hi vaig quedar de vicari i després em nomenaren rector d'Es Llombarts i vicari de Santanyí.

—Per tant, ¿degueres començar a estudiar de capellà bastant tard?

—Als 27 anys.

—¿Quines són les principals activitats que has realitzat a Santanyí?

—A Santanyí, on més he estat i més m'he ficat, ha estat dins el grup d'escoltes, el qual el vaig posar en funcionament. A això hi he dedicat bastant de temps.

—Per a la gent que no sap què vol dir això d'escoltes, ¿ho voldries explicar?

—El moviment d'escoltes és un moviment de joves des de 8 fins a 21 anys. El que pretén es pot considerar des de tres eixos principals: El camp del país, el que suposa aprendre la nostra cultura, el nostre idioma mallorquí, els costums mallorquins... diríem un poc el que és la nostra Mallorca, la nostra identitat mallorquina.

—L'altre eix, ¿quin és?

—Un segon es refereix a l'educació. S'aprèn a ser molt responsable en el sentit que se li ensenya, com al.lot, a ser responsable. I és ell mateix qui descobreix que ha d'esser responsa-

ble de les seves coses... estimant molt la natura, jugant net, respectant els altres, fent vida d'equip. Ve a ser com una escola d'educació, però a través dels jocs, d'una activitat, d'unes dinàmiques...

—N'has dit dos. ¿Quin és l'altre eix?

—L'altre és el de la fe. Dins la fe s'ha de descobrir l'espiritualitat que duu cada infant i s'ha de projectar. Dins la fe catòlica també hi ha activitats, sobretot en temps de Quaresma o Pasqua. Un pic cada mes feim una missa infantil, organitzada per ells... i tot això.

—¿T'has dedicat a altres camps?

—Sí. Un altre camp al que m'he abocat molt ha estat en la catequesi familiar, on en dedicàvem una als pares perquè a la vegada aquests la transmetessin als fills. Després feia un repàs als al.lots; però sobretot havien d'esser els pares els qui havien d'ensenyar els seus fills. Fèiem una reunió cada quinze dies, els explicàvem un tema i d'aquest tema sempre sortia una conversa, sobre un tema candent, que donava peu a altres

coses.

—Suposam, per tant, que a Montuïri hi véns amb la il.lusió de continuar fent aquesta tasca.

—Sí; és clar. Una vegada haver arribat veuré les possibilitats, la gent que hi ha disposada, i segons... Un quan arriba ha de començar a conèixer i a partir d'aquest coneixement, un anirà fent.

—Ara et trobaràs un poc tot sol, ja que no disposaràs d'un altre que t'orienti o recolzi les teves passes...

—Un ha de comptar amb les forces que hi ha dins el poble. I amb les que hi hagi, un comença. La catequesi, per exemple, sí que la puc fer jo. Però si un no té gent —afegeix— no pot començar.

—¿Amb quines il.lusions més véns a Montuïri?

—Tot canvi suposa una sorpresa, una readaptació, ja que un no sap què li espera. I... no sé res en concret, perquè no he sentit parlar mai de les activitats que es duen. Ara em trobaré un poc estrany fins que comenci tot. És a dir, vénc amb ganes de fer feina, però depèn de les possibilitats i col.laboració que pugui trobar.

—¿Penses venir tot sol o amb algun familiar a viure a la rectoria?

—Entre el meu germà casat i jo —diu el nou rector— duim la nostra mare uns quinze dies. Per tant, sols a temporades, no és contínuament.

—¿Amb quin esperit t'incorpores a Montuïri?

—Vénc amb il.lusió, però també esper col.laboració per poder realitzar els projectes que duc. Sense col.laboració és difícil dur a terme projectes.

—¿Quan fas comptes venir?

—A principis de setembre. Abans no puc de cap manera.

—¿Tens algunes referències de

(Continua a la pàgina següent)

Teballaré amb il.lusió, com a capellà i com a servidor"

"Un ha de comptar amb la cooperació del poble"

(Ve de la pàgina anterior)

Montuïri?

—Que és un poble un poc polititzat; un temps hi estava més que ara. De totes maneres, repetesc, en tenc molt poques referències. Començarem i veurem.

—En concret: *¿Què podem escriure?*

—Que vénc amb ganes. En aquests moments sofrec la separació... i això costa. I fins que un no ho coneix, no pot estimar. De totes maneres, tots els projectes i coses que duc, m'agradaria poder-los realitzar, sobretot trobar col.laboració per poder envestir totes les coses.

Política

Convergència Balear

Sopar a Alcúdia

El passat dia 19 de juny es varen reunir a l'"Hidropark" d'Alcúdia, en un sopar de companyonia, afiliats i simpatitzats de tot Mallorca, dels nacionalistes Convergència Balear.

Encara que el temps no va acompanyar, hi assistiren més de cinc-centes persones, entre les quals cal esmentar Lluís Piña, Josep Melià, Gori Mir i Alfred Mus. Acabat el sopar varen dirigir algunes paraules als assistents, l'organitzador de la trobada, Antoni Gelabert, regidor d'Alcúdia, i Lluís Piña. De Montuïri hi acudiren el regidor Joan Verger Gomila i una vintena d'afiliats i simpatitzats.

"Cap a la independència"

El grup coordinador ens comunica que els divendres dels mesos de juliol i agost, com ja es féu l'any passat, tornaran continuar les "Trobades cap a la independència" a "Ses Tarragones", a la carretera de Santa Margalida a Petra.

—Ja per acabar volem brindar-te l'oportunitat de dir alguna cosa als montuïrers mitjançant Bona Pau.

—En primer lloc vull exposar que vénc com un capellà a estar al servei de la comunitat cristiana del poble, en definitiva de Montuïri. Això, primerament: vénc com un servidor. I en segon lloc, per ensenyar la paraula de Déu, per presidir l'Eucaristia i per fer present, de qualche manera Jesucrist

dins les vides cristianes. I recordar que Jesucrist ens segueix estimant i segueix estant al nostre costat. També vénc amb la il.lusió de conèixer gent nova i, poc a poc, anar fent amistats, anar programant dins la parròquia i esperar de tots, naturalment, la col.laboració per poder tirar endavant els projectes. I res més. Aviat ens veurem i ens podrem saludar personalment.

O. Arborea

S.I.A.C.

**EL CAMÍ MÉS CURT
PER TOT EL QUE VOLS SABER
SOBRE L'ADMINISTRACIÓ**

900
321
321

**EL TELÈFON
AMB RESPOSTES**

Servei d'informació i atenció al ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

S'ha dit que...

... ses nostres queixes arribaren allà on tocava. Aquella caseta des cecs col·locada a un costat de plaça i que tant desdeia, va desaparèixer en es moment manco esperat i ningú sabé on la traslladaren. No se n'ha tornat sobre res més.

...

... ara ses queixes vénen des carrer Major. Molts de veïnats diuen que no els toca a ells agranar es carrer, encara que estan disposats a fer-ho. "Lo que s'hauria d'aconseguir -diuen- seria evitar que s'escampàs tot aquest paperum que tanta mala impressió dona" ¿Per què serveixen ses papereres?

...

... hi ha polítics que se passegan molt. Qualcú diu que és perquè no paguen des seus. Aquest juny passat, en Pere Sampol, an es Sàhara, es batle i en Verger, a París. Esperem, però, que se'n tregui un bon profit.

...

... quasi tots es músics estaven "indignats" es dia de sa concentració de sa Tercera Edat. Per espai d'una hora tocaren per a ells i quasi ningú els va escoltar. I... ¿per què?, ¿qui en té sa culpa?... I això que havien preparat un bon concert!

...

... an es dinar d'aquell dia, pocs l'alabaren, i no perquè fos dolent ni molt manco. Donar menjar a més de mil persones de cop, requereix una bona preparació... Malgrat tot, s'ha de reconèixer un esforç per quedar bé. Sa bona voluntat, però, no va bastar.

...

... s'anyada d'enguany serà dolenta. Ses pluges de dies abans de Sant Joan, havent entrat ja s'estiu, feren més mal que bé. Quasi sempre és ver allò de... "mai plou a gust de tots".

...

... quan un es queixa, generalment té raó. I si no que ho demanin a tots aquells que, perquè es rector no hi era, varen haver d'esperar una estona abans de donar es condol, un dia de mitjan mes passat. Quin "enfad" prengueren alguns!

...

... an es que van davant, sa

gent no els en deixa pasar ni una. Si un arriba deu minuts tard a una cita, no passa res; però fer esperar deu minuts a tantes persones... encara que després se n'anassin an es café o a veure T.V.... Això és molt important.

...

... què passa amb ses obres de sa reforma des local de s'Associació de sa Tercera Edat. ¿Per què serà que no hi ha cap empresa de la vila que les vulgui fer?

...

... hi ha persones vertaderament interessades en renovar així com pertoca tot es pis des graons. De sa manera que està ja hi ha hagut excessives ensopegades, sobretot de persones d'edat que difícilment poden caminar. Ja s'ha esperat massa.

...

... "¿on s'ha vist mai apedregar ses pròpies teulades?" Això es pot dir que feien aquells que anaren a rompre es vidres de ses escoles.

...

... encara no han arribat an es punt més alt, ses bromes o festa de carrer que fan an es qui se casen. Ara bé, ja han perdut tota s'originalitat.

...

... ballar es Cossiers a s'Expo i acabar-se ses discòrdies, ha estat tot u. Ara, tots tan amics com abans.

...

... sa comissió de festes de

s'Ajuntament enguany no vol fer tard. A mitjan juny ja tenia previst quasi tot es programa de Sant Bartomeu. Ja ho diuen, "qui prest s'aixeca fa tot quant vol".

En Xerrim

ACONSEGUEIX LA TEVA MOUNTAIN BIKE "MARKHOR"

AMB L'EQUIPAMENT COMPLET SHIMANO EXAGE 300 LX

DUES POSSIBILITATS PER POSAR-THO ENCARA MÉS FÀCIL

IMPOSTICIÓN A TERMINI	COMODOS TERMINIS MENSUALS
450.000	5.000
850.000	3.500

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

FÀBRICA DE VIGUETES DE FORMIGÓ
PRETENSAT I VIBRAT

MIQUEL SASTRE MAYOL

FÀBRICA: A SON MANERA - Telf. 64 61 49
OFICINES: Carrer Palma, 108 - Telf. 64 61 27

MONTUÍRI
(Mallorca)

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària extraordinària del 4 de juny de 1992

Aigües residuals Conveni amb ISBAN

Davant la necessitat de solucionar el tractament d'aigües residuals del municipi, després de la deliberació i tenint en compte l'informe de la Comissió Informativa, la Corporació per unanimitat acorda: a) sol·licitar a l'ISBAN la seva col·laboració per a la construcció, conservació, funcionament i finançació d'una estació depuradora per als municipis d'Algaida i Montuïri, b) facultar l'ISBAN perquè comenci l'expedient de contractació, i

c) aprovar l'adient conveni de col·laboració entre l'ISBAN i els Ajuntaments d'Algaida i Montuïri pel que fa a les aigües residuals dels esmentats municipis.

Declaració d'interès social

El batle va informar i donar compte de l'expedient de l'empresa "Proyectos de Piel, S.L." sol·licitant l'autorització o declaració d'interès social per a les construccions i instal·lacions destinades a elaboració, magatzem, exposició i venda de pro-

ductes de pell o altres de caràcter tradicional i artesanal per ubicar en sòl no urbanitzable d'aquest municipi; i exposà que tal expedient s'ha remès per a la seva aprovació a la Comissió Insular d'Urbanisme, previ informe favorable i prèvia aprovació dels paràmetres urbanístics pertinents per la Comissió Municipal de Govern.

Davant això el regidor Munar Vich va manifestar que donat que ja el tema estava aprovat per la Comissió de Govern, deixa d'emetre qualsevol comentari al respecte.

I així finalitzà la sessió.

L'Ajuntament de Montuïri convoca un concurs públic per a la concessió del

I PREMI LITERARI SANT BARTOMEU DE CONTE CURT

Bases

1.- S'estableix un premi literari dotat amb vint-i-cinc mil pessetes i dos accèssits dotats amb vint mil i quinze mil pessetes cadascun. El premi i accèssits aniran acompanyats per l'entrega als guanyadors d'unes plaques commemoratives i la publicació de les obres.

2.- El tema per a concórrer a aquest premi literari serà el d'un conte curt, de tema lliure.

3.- Podran participar a aquest premi qualssevol persones físiques que no es dediquin professionalment a la tasca d'escriptor.

4.- Cada autor o autors sols podran presentar una obra, que haurà d'ésser original, inèdita i escrita en llengua catalana.

5.- Els originals, per quintuplicat, s'hauran de presentar d'una manera correcta, en folis mecanografiats a doble espai i per una sola cara, figurant al principi el títol de l'obra, que tindrà una extensió que oscil·larà entre dos i tres folis. Es podrà signar amb pseudònim, tenint en compte la base 7ª.

6.- Les obres s'hauran de presentar o enviar abans del dia 8 d'agost de 1992 a l'Ajuntament de Montuïri, "I Concurs Conte Curt Sant Bartomeu", Plaça Major, 1, 07230 Montuïri, assegurant-se l'autor de la recepció de l'obra en el ressenyat domicili mitjançant justificació d'entrada.

7.- En sobre apart, tancat i adherit a l'obra literària, s'hi acompanyarà un escrit en el qual hi figurin nom, adreça, localitat, D.N.I., edat, professió, i telèfon on localitzar l'autor. També s'hi inclourà el títol de l'obra presentada i la voluntat de participar en el present concurs i de submissió expressa a les presents bases.

8.- El jurat per seleccionar les obres que s'hagin de premiar estarà compost per cinc persones, la composició del qual no es farà pública fins després d'emesa la decisió. Podrà deixar vacant algun o tots els premis i entregará el resultat al batle de la vila de Montuïri.

9.- El premi es donarà a conèixer prèviament als guanyadors. El lliurament es farà el 24 d'agost en el lloc i hora que oportunament s'indicarà.

10.- La participació en aquest concurs implica l'acceptació de les presents bases. Les decisions i interpretacions del jurat seran inapel·lables.

11.- Les còpies de les obres presentades a aquest concurs restaran en propietat de l'Ajuntament de Montuïri, restant cada obra propietat de l'autor. Les obres guanyadores seran publicades a la revista "Bona Pau" de Montuïri quan sia possible dita publicació.

Montuïri, juny de 1992.

Les activitats del pasat juny ja anaven orientades cap a la fi de curs

Parlamentaris al Sàhara

Els primers dies de juny passat i per espai d'una setmana, un grup de parlamentaris entre els que es trobava el diputat Pere Sampol realitzaren un viatge al Sàhara per demostrar el recolzament humanitari de la nostra Comunitat cap a aquella gent i el desig de viure amb ells els seus problemes. Tornaren molt impressionats per la humanitat d'aquell poble sense terra pròpia.

El batle, a París

De l'11 al 13 de juny passat un grup de batles mallorquins entre els que hi havia el de Montuiri i encapçalats pel president del C.I.M., visitaren París amb la finalitat de veure les tècniques de gestió i explotació dels serveis d'aigua potable, la seva estació de tractament i el sindicat d'aigües "Ile de France".

Noces d'argent sacerdotals

Enguany els rectors solidaris de Montuiri i Porreres, Pere Orpí i Bartomeu Tauler celebraren les noces d'argent de la seva ordenació sacerdotal. Ho commemoraren el passat juny amb el bisbe i també en intimitat, en família, el de Montuiri, i obert al poble, el de Porreres. Des d'aquesta revista els enviam l'enhonorabona.

Cessió de Ca S'Escolà

Dia 15 de juny es va firmar el document per part de la parròquia i l'Ajuntament, i en el seu nom Pere Orpí, rector i Joan A. Ramonell, batle, mitjançant el qual l'església cedeix a l'Ajuntament l'edifici de Ca S'Escolà per dedicar-lo a local de l'Associació de Persones Majors.

ConSORCI d'aigües

Dia 14 es va constituir el Consorci d'Aigües de la Comunitat des Pla, en el qual hi participa Montuiri amb els altres pobles de la Comarca. Els Estatuts encara no estan aprovats, si bé s'espera que ho sien dins aquest mes de juliol.

Conferència sobre droga

Dia 18, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament se celebrà una conferència col·loqui sobre la droga, organitzada per la Creu Roja. Fou una llàstima el poc interès que va despertar.

Conferència sobre Ramon Llull

Joan Miralles i Monserrat, dia 19, oferí també a la Sala d'Actes de la Casa de la Vila una xerrada sobre "Aspectes Lingüístics sobre l'obra de Ramon Llull". Els assistents quasi ompliren la sala i fou del tot interessant.

El 28 de juny passat, a Cura, tingué lloc la cloenda d'aquest cicle de conferències. A més de Montuiri, també se'n donaren a Algaida, Lluçmajor i Porreres.

Teatre

El 12 de juny a la Sala Mariana, l'Associació "Taller de Teatre Picadís de S'Arenal" posà en escena "La tia d'En Carles". Una obra bona i ben representada, però aquí amb escassa audiència.

Fi de curs a les Escoles

En el Col·legi "Joan Mas i Verd" l'horabaixa del dia 19 es va celebrar la festa de fi de curs. Hi va participar el grup d'animació infantil "Variacions" a càrrec del grup "Estudi Zero Teatre". No hi ha que dir la gran bauxa i satisfacció de què gaudiren els nostres al.lots.

Festa per als al.lots

La discoteca "Ics" el darrer diuenge de juny horabaixa va organitzar una festeta com a fi de curs per a nins de 4 a 14 anys on hi hagué jocs, sorpreses, berenar, ball, i altres, que complaqueren també els "papas" i "mamá"

El batle i el rector firmaren el contracte mitjançant el qual l'església cedeix per 30 anys Ca S'Escolà a l'Ajuntament perquè pugui emprar-se com a local de l'Associació de Persones Majors de la vila

Destrossa

26 vidres de les finestres de les escoles aparegueren romputs el dilluns dia 22.

Es denuncià el fet i la policia municipal averiguà que el presumpte culpable —que ja no eren nins— dispararen amb una pistola de balins i els rompen. Es confessaren autors J.R.O., M.R.O. i F.D.J., motiu pel qual passaren tres dies a la presó i ara hauran de pagar danys i perjudicis.

Cursets de natació

Els cursets de natació d'estiu, per a tota classe de gent, enguany es tornen celebrar a la piscina d'Es Dau per no disposar encara de la piscina municipal. La inscripció ha estat molt nombrosa, motiu pel qual s'han hagut d'organitzar diferents tandes, adequades a l'edat i coneixements.

Els Cossiers a l'"Expo"

Uns dels darrers dies d'aquesta primera setmana de juliol i dins les jornades de Balears a l'Expo, hauran actuat el nostres Cossiers a Sevilla.

Per aquest motiu, tot i coincidint en la sortida de Bona Pau, haurèm d'ajornar per al pròxim número la informació de l'acceptació que hauran tenguut a la capital andalusa, on tanta gent haurà pogut contemplar les nostres danses.

Redacció

Els consells del manescal

La listeriosi

Conceptes que s'han de tenir en compte quan es tracta d'aliments conservats a baixa temperatura

Investigacions a nivell europeu estan demostrant que certs microorganismes, com la *listèria*, microbi ambiental amplament difús i que resisteix fàcilment a baixes temperatures, pot ésser motiu de malalties les quals, en un terç dels casos, poden tenir un fatal desenllaç. Fet que preocupa tant a les autoritats sanitàries com als responsables de les indústries alimentàries i al públic en general.

La principal via de transmissió de la *listèria* és mitjançant la contaminació que sofreix qualsevol aliment de la cadena alimentària. Estudis de l'Associació Mundial de la Salut per determinar el naixement i l'evolució de la *listeriosi* han coincidit que la total eliminació de les *listèries* en els aliments és pràcticament impossible.

La llet i productes lactis, així com carn i derivats, mariscs i verdures són els aliments que més freqüentment es veuen afectats. Els tecnòlegs en alimentació es mostren preocupats i desconcertats per un microorganisme que es multiplica a baixa temperatura (entre 4° i 6° C).

El fet més prioritari és el de controlar el creixement i supervivència en els aliments, perquè si bé la pasteurització destrueix la contaminació a la llet i els seus derivats, certs tipus de formatge poden ésser contaminats en el seu maneig i fabricació.

Està comprovat que la *listèria* no sobreviu a un llarg procés de pasteurització.

A la llet sotmesa en un curt període de temps a la temperatura de pasteurització de 71° a 72° C, la *listèria* ja no li causarà problemes.

Sols els aliments que són pasteuritzats, irradiats i cuinats o posats amb vinagre i que són immediatament empaquetats pel seu consum, poden veure's lliures de la contaminació per la *listèria*. La pasteurització sols serveix si el producte és immediatament empaquetat.

Per tant, davant la constant obsessió de molta gent que creu que tots els aliments conservats dins la gelera es perpetuen per llarg temps, convé tenir present que es poden contaminar per

certs microorganismes que viuen i es desenvolupen a baixes temperatures. En conseqüència, no convé allargar massa el temps de conservació. La malaltia produïda per la *listèria* pot afectar més o manco greument, tant les persones com els animals.

Joan Miralles Bibiloni

EN VEU ALTA

El batle confessa

Dia 26 de juny matí la ràdio "Antena-3" va emetre una entrevista amb el nostre batle sobre l'anada dels Cossiers a l'"Expo-92". Entre altres coses afirmà:

- Ha estat un tema molt problemàtic, ja que els Cossiers pesen molt dins el poble de Montuïri, però quan surten fora perden...

- No som partidari que surtin fora poble, però en casos excepcionals consider que sí, que han de sortir.

- Els Estatuts dels Cossiers, redactats p'en Pere Sampol, estan molt ben fets.

Poema

El camp es fa malbé, la gent l'ha abandonat

Quan jo era petiteta,
que vivíem en es camp,
teníem una caseta,
davant hi havia una pleta
i garriga voltant, voltant.

Hi teníem ametlers,
albercoquers i figueres,
pomeres i noguers,
magraners i codonyers,
murteres i garrofers,
melicolons i pruneres,
mores i garinyoners.

Just sortint de sa caseta
veim mates i revells,
pins, alzines i estepa,
ullastres i gatovells,
argelaga en flor grogueta.

També hi havia arboceres,
matapoll i olivarda,
romaní i carriteres,
què hermós era vist a l'alba!

Donava goig es mirar
aquella varietat,
i ara està abandonat
es terreny sense cuidar;
no hi ha arbres ni sembrat,
tot pareix un pedregar.

És tot com un desgavell,
sa caseta s'ha esbucada

i lo que manco m'agrada
és no veure cap ocell,
ni puput ni cucullada,
rossinyol ni passarell.

Sa gent, sense pensar-ho,
tot el món vol destruir,
amb "veneno" i es tractor
i ho arribarà a aconseguir.
Ja no veuen cap falcó,
milana ni sabel.lí,
ull de bou ni gafarró.

Ja no veuen passar corbs,
ni estols de cadeneres,
ni òlibes ni mussols,
ni ropits menjar cireres
perquè es "veneno" els ha morts,
no fan nius per ses voreres.

Per devers Sant Macià
ja vénen ses oronelles,
i si hi ha qualche tord, se'n va
si no l'han pogut agafat
amb un tir per ses costelles.

Abans totes ses gavines
vivien prop de la mar,
i ara pertot n'hi ha
perquè no troben menjar
per ses voreres marines:
jo no sé això que serà!

Antònia Adrover "Manxes"

Joan Socias Sastre "Vermell"

A Lluçmajor li han reconegut la seva tasca musical

Quan al nostre interlocutor li hem encetat la conversa, parlant de la música, ens hem adonat tot d'una que el tema musical l'entusiasma. Ell ha viscut aquest art molt de prop i amb una certa intensitat.

Per circumstàncies que ens explicarà més endavant, es pot dir d'en Joan Socias Sastre "Vermell" —ja que d'ell estam parlant— que la seva activitat musical s'ha desenrotllada en bona part fora de Montuïri.

Quan el 1974 a rel d'una trobada de bandes de música al nostre poble entrà a la plaça al front de la Banda de Lluçmajor com a director d'aquesta, molts ens duguérem una agradable sorpresa.

Recentment, aquest mateix poble —Lluçmajor—, amb motiu del 150è. aniversari de la fundació de la seva banda de música, li ha volgut agrair els tres anys que la dirigí, entregant-li una placa commemorativa que diu així:

L'AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR
honra al

Sr. Joan Socias Sastre
que fou director de la Banda
de Música de Lluçmajor
150è. Aniversari
1842 - 1992

21 Maig 1992

Ell és un dels innumerables montuïrers que estimen la música, i que aprofitant els seus coneixements, l'ha interpretada amb la nostra banda i altres del voltant, com hem dit abans.

Com a director de les bandes Santa Cecília de Porreres i de Lluçmajor, ha ofert concerts a diferents pobles de l'illa.

Es topà amb la música a l'edat de 6 anys.

Nasqué a Montuïri el 4 de juny de 1915. Ha complert ara, per tant, 77 anys. Es casà el 1945 amb n'Aina Mora de Porreres. Té un fill i dues filles. Quatre nétes i dos néts.

Estam asseguts al costat d'una taula damunt la qual esperen ordenades les quartilles. Prop de nosaltres, la carretera d'intensa circulació. Més enllà noves edificacions tapen l'horitzó. Els vidres del finestral ens aïllen del renou exterior.

—¿Què ens pots dir, Joan, del temps de la teva infància?

Per haver dirigit la banda de Lluçmajor fou guardonat amb una placa commemorativa

—Quan jo tenia uns sis anys —ens diu— en Miquel "Pellusco" es preparava per estudiar a Lluç. Com que els exigien coneixements musicals anava a aprendre solfeig amb el capellà "Boivàs". Un dia em convidà a anar amb ell a una d'aquestes lliçons. Aquest és el primer record que tenc del meu contacte amb la música, malgrat que jo només vaig escoltar. Als vuit anys, però, anant a Ca Ses Monges, els meus pares em posaren a estudiar a Cura. era l'any 1923. Durant un any vaig estudiar a Cura, juntament amb altres montuïrers. Record, entre altres, en Llorenç "Guerrer", en Tòfol de "Sa Mata", en Pere Sampol... L'any següent, uns quants de nosaltres passàrem a estudiar a la Porciúncula. Allà ens trobàrem amb el qui és avui el Pare

Martorell, que anava un curs davant nosaltres. Eren els anys 24 - 25. Els primers coneixements de solfeig els vaig aprendre a Cura dirigit pel Pare Rafel Ginard Amorós. A la Porciúncula hi vaig estar tres anys. Ja tenia classes d'instrument. En aquest col·legi es muntà una orquestra on hi havia violins i contrabaixos. En Pere Sampol, el Pare Martorell, que tocaven el violí, i jo, que tocava el cornetí, formàvem part d'ella. De la Porciúncula vaig passar a fer feina a ca nostra perquè m'havien de menester. Record que eren els anys de la guerra del Marroc. Per cert, volia dir també que aquesta orquestra es degué desfer, perquè mestre Joan Sampol els comprà tots els instruments que trobà convenients i els dugué a la banda de Montuïri. S'aboliren aquí.

—Bé; ja et tenim altra volta a Montuïri. ¿Anares a escola al nostre poble?

—Sí; vaig anar a classe amb el vicari, don Joan Munar, però als 15 anys...

L'observam mentre es retura breument, capejant, i continua.

—... Als 15 anys, com deia, el meu pare em posà a fer feina a la brigada del tren, on hi vaig estar fins que vaig fer el servei militar.

—I mentrestant, ¿com quedaven les teves classes de música?

—Això t'anava a dir. Una vegada de tornada a ca nostra l'amo en Pere Sampol parlà a mon pare perquè em deixàs tocar amb la banda de Montuïri. I així ho vaig fer. Record amb afecte un fet que em va passar. El primer any que tocava amb la banda, l'amo en Pere Sampol repartí entre els músics la quantitat anual assignada per l'Ajuntament. A mi no em donaven res, i l'amo en Tomeu "Carranxo" va dir: "Ja podeu donar qualche cosa a aquest nin, que també ha tocat amb nosaltres". Em donaren 10 pessetes. Jo estava que botava; eren els primers doblers que guanyava amb la música. Tenia 12 anys.

—¿A què et dedicaves a les hores lliures? ¿Quines eren les teves aficions?

—Els vespres, sempre que podia,

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

pujava damunt l'acadèmia per estudiar i practicar amb l'instrument. Era una ocupació molt agradable per jo.

—Abans has dit que feres de ferroviari fins que t'incorporares al servei militar. ¿Quin any va ésser això?

—El 1936.

—Un any tràgic. ¿Anares al front de guerra?

—No. Fins i tot havia ja desembarcat en Bayo en el Port de Manacor i a la nostra quinta no l'havien cridada, fins que més tard ens feren presentar al quarter. Vaig estar a punt que m'embarcassin cap a la península, però a darrera hora al meu grup el destinaren al Batalló de Campos. Aquí vaig tornar prendre part activa en la música, perquè tocava amb la banda del batalló.

Ens consta, també, que com obrer ferroviari militaritzat, féu feina altra volta a la via del tren durant tres mesos per ésser traslladat definitivament al Regiment número 36 de Palma, on ingressà a la banda del citat Regiment. El llicenciaren a l'acabament de la guerra civil.

—O sia que no perdes mai el contacte amb la música.

En Joan somriu obertament quan contesta.

—Aquí, amb la banda del Regiment número 36, 3 anys, des de les 8 del matí estava davant el faristol. El qui m'ensenyà fou don Magí Vives, un brigada de 1^a. Va ésser un bon mestre. Vaig haver d'estudiar cinc mètodes, que vaig arribar a saber pels caps dels dits. Quan em llicenciaren, el meu brigada, per demostrar els meus coneixements, em féu actuar tot sol davant la banda del Regiment.

Estam observant i escoltant en Joan. En la seva cara, amb les seves paraules, es transllueix la seva satisfacció pel reconeixement de part del professor dels seus avanços musicals.

—Ja et tenim llicenciat, Joan. ¿I després?

—Una vegada llicenciat, la banda "Santa Cecília" de Porreres vengué a cercar-me per tocar amb ells. Hi vaig estar tocant el fiscorn com a solista durant 15 anys, i dos més com a director de la citada banda, entre 1970-72. Quan es desfé em regalaren la batuta que guard a ca nostra.

Ens conta que en Joan llavors passà a tocar amb la banda de Montuïri,

El grup d'al.lots que l'any 1924 estudiaven música en el Col·legi de la Porciúncula: Començant per alt, a la primera fila, el segon és en Joan "Vermell"; el 6^è de la segona fila, el Pare Martorell; el segon de la 3^a, en Tomeu "Ferreiro". I a la 4ª fila, el primer és en Pere Sampol, el 3er., en Sebastianet Cerdà i el 4rt, tocant la flauta, en Gaspar "Collet".

quan en Tomeu Sampol la dirigia. Després, quan en Baltasar de "Sa Mata" agafà la batuta al front de la nostra banda, ell —en Joan— hi tocà uns quants anys ostentant el càrrec de subdirector. En absència d'en Baltasar, ell la dirigia.

—Estam informats que l'Ajuntament de Lluçmajor et distingí, obsequiant-te amb una placa commemorativa i amb el teu nom amb motiu del 150^è aniversari de la seva banda, fent referència als anys que la dirigies. ¿Què ens pots dir d'aquest esdeveniment?

L'orgull sà i noble que li ha produït aquesta distinció està reflectit a la seva cara i en les seves paraules, quan contesta:

—Sí. Quan tocava amb la banda del nostre poble, vingueren des de Lluçmajor a demanar-me si volia dirigir la seva banda. Els vaig dir que sí; però abans volia sentir-la tocar, com un espectador més, per poder analitzar la seva interpretació. Així ho vaig fer. La vaig dirigir durant tres anys. Entre el 1973 i 1976. Aquest darrer any em vaig retirar. Vaig deixar molt bons amics i estic molt content del record que tingueren amb mi.

—De la música, ¿quin tipus és el que més t'agrada?

És categòric quan contesta, i ho fa tot d'una.

—La música clàssica. És més, m'agrada molt.

—Anomena'ns, per favor, alguns compositors del teu gust.

El nostre interlocutor clava la mirada molt enfora a través dels vidres de les grans finestres del costat, quan contesta:

—És que n'hi ha tants i tan bons, que és difícil contestar-te. Però entre tots m'entusiasma en Wagner, en Beethoven, en Mendelssohn i en Schubert, sobretot d'aquest darrer la "Simfonia Incompleta". Dels espanyols, en Chapí i en Torroba els trob extraordinaris. I he d'esmentar com un músic rellevant i que m'agrada molt, el Pare Martorell, les composicions del qual he interpretat junt amb moltes altres.

—¿Quins foren els teus amics de joventut?

—Entre altres, en Joan "Xigala". Junts vàrem ballar amb el grup de cossiers del nostre temps.

—¿Quins foren els qui formaren part del teu grup de dansa?

—A més d'en Joan "Xigala", també en Tomeu "Mosson", en Joan "Santjoaner", jo... en Rafel "Prunes" era la "dama".

Com tots els montuïrers que viuen enfora s'entusiasma i es dispara parlant dels cossiers i les festes de Sant Bartomeu, dient que són les festes del poble que més li agraden. No acabarem mai. Es diria que aquest estat d'ànim i entusiasme que tenim els montuïrers per aquestes festes ens ve heretat dels nostres avis i al llarg de segles. Romanen latents, junt amb els

(Con tinua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

cossiers, molt endins de nosaltres. Si miram els nostres nins, els passa igual.

—¿T'agradava el cinema?

—Molt. Record encara molts de personatges del cinema mut. Però sobretot les pel·lícules musicals del sonor, com "Morena Clara", "Carmen la de Triana". Especialment m'agradaven aquelles pel·lícules alemanyes de caire musical, com foren "Vuelan mis canciones", "Guerra de Valses"...

Són dos els músics que amb en Joan fan referència a les famoses operetes alemanyes de l'UFA i UFILMS. Sens dubte, el cinema ha estat dins l'època d'en Joan i posterior, el vehicle cultural que més s'ha acostat o ha tingut influència damunt el poble.

—Passem a un altre tema. El molí de Can "Vermell", ¿té relació amb la teva família?

—Ja ho crec. Era del meu padri. Aquest molí era deu palms més alt. Jo mateix amb un "picó" el vaig rebaixar quan ja no tenia aspes. Per cert —en Joan s'anima— un cop d'aquestes aspes tirà el meu pare enmig del carrer i per miracle no es va matar.

—¿Com passares de Montuïri a la Colònia de Sant Jordi per viure-hi?

La persona que entrevistam ens mira obertament a la cara, encreua els braços i es tira un poc enrera quan contesta amb aire cansat:

—Eren ja molts d'anys de feina i aprofitant que teníem aquí, a la

Foto retrospectiva

Grup de montuïreres que l'any 1934 treballaven a la fàbrica de teixits de Can Guixa de Lluçmajor: Dretes (D'esquerra a dreta): "Juanita Matarina", Àngela "Domàtiga", Catalina "Liebre", Coloma "Perons", Maria "Xocolatera", Catalina "Cardaixa", Catalina "Magalona", Maria de Maisherbes, Sebastiana Salada. Assegudes: Maria "Pastora", Sebastiana "Passiva", Pereta de Cas Saix, Maria "Marrona", Magdalena "Cardaixa" i Jerònia "Joanota".

Colònia, aquesta casa, vàrem decidir, amb la meua dona, viure-hi, per estar tranquils.

—¿Com hi passes el dia?

—Tenc una barca i cada dia dematí surt a pescar. T'he de dir també que m'agrada més la temporada d'hivern que l'estiu. Hi ha més tranquil·litat.

—Una pregunta per acabar. Tu has conegut el mode d'esser de les persones de principis de segle fins ara, les has tractades. ¿Quina diferència hi ha entre els nostres pares i padrins i

l'actual generació?

Roman pensatiu uns moments. No molt de temps, quan contesta:

—Llavors les paraules de les persones pesaven més. Avui, el vent les se'n duu més ràpidament.

Són les impressions d'una persona, d'un home de Montuïri que a més de treballar per dur endavant la seva família, es dedicà també, com altres, a dues activitats que caracteritzen el nostre poble: La música i els cossiers.

Miquel Martorell Arbona

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

Els vestigis històrics de la rectoria de M

És molt possible que compti amb 850 anys d'an

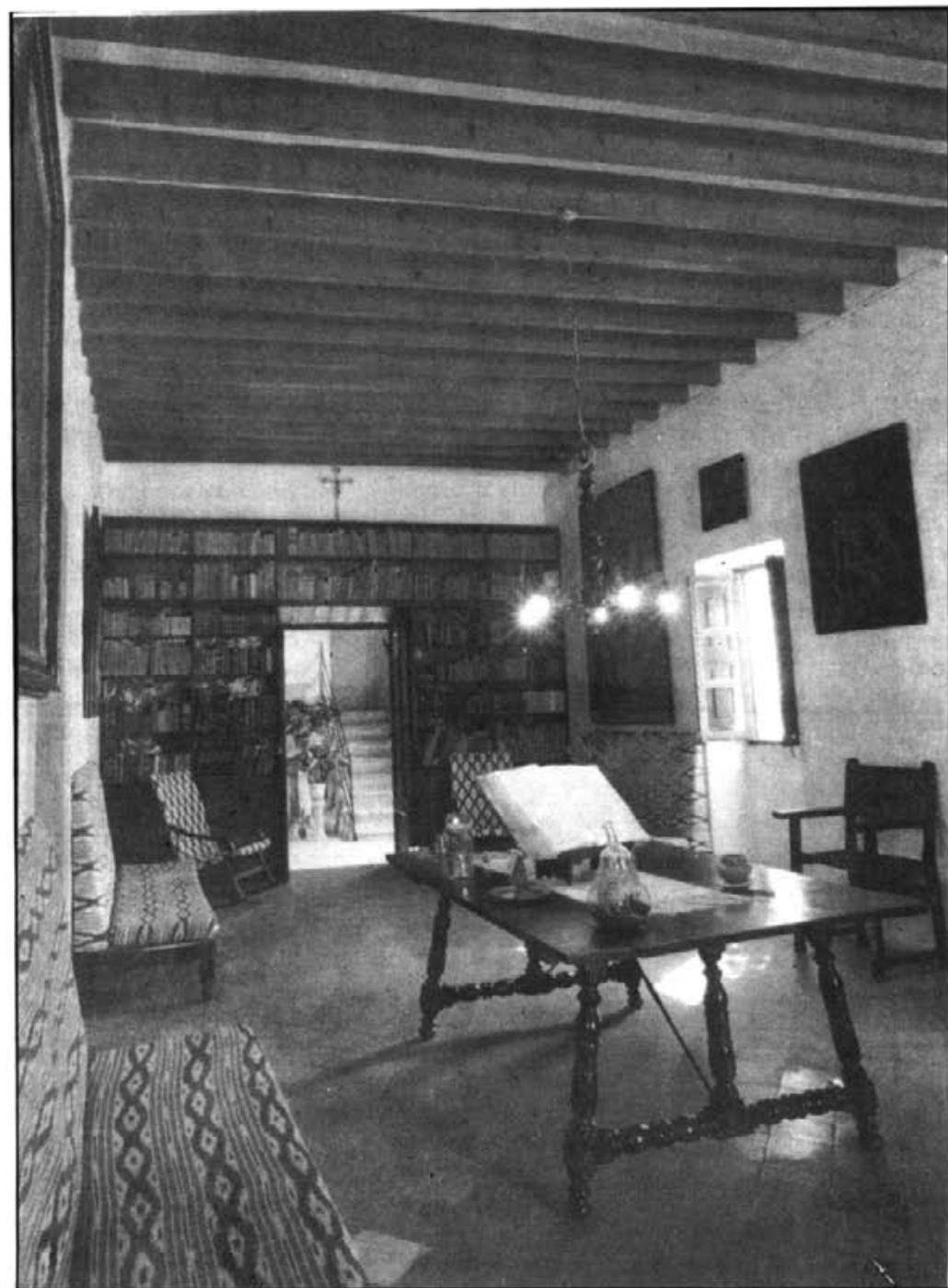
Anys enrera es tractà d'esbucar l'edifici per engrandir la pla

EL SEU VALUÓS PATRIMONI HISTÒRICO-ARTÍSTIC QUE CONTÉ MEREIX ESSER MILLOR CONEGUT

Es molt possible que l'antic casal de la rectoria compti amb 750 anys d'història, tota vegada que, segons consta documental-

ment (1), abans de 1244 la vila de Montuiri ja tenia aleshores tres parròquies: Montuiri, Lluçmajor i Castellitx, encara que historiadors

notables (2) també anomenen com a parròquies de la vila de Montuiri, Campos, Santanyí, Porreres i Felanitx.

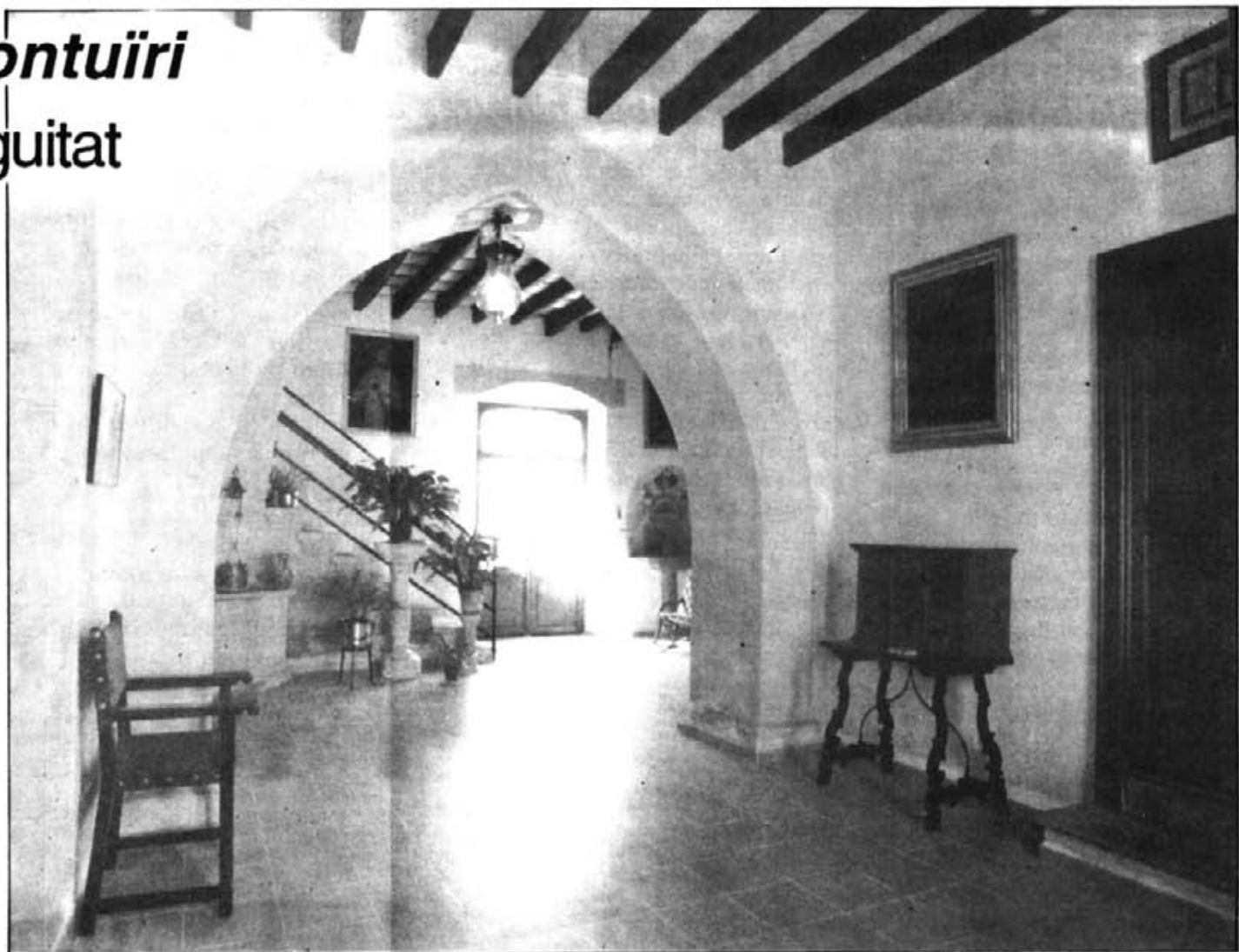
La part més antiga d'aquest vetust casal, com és la nostra rectoria, data del segle XIV. Ara bé, reformes duites a terme al llarg de tants d'anys, han fet que esdevingués així com ara apareix. La darrera modificació s'acabà l'any passat, consistent en el nou enrajolat de l'entrada, ampliació del menjador i remodelació d'unes habitacions adjuntes interiors.

És sabut que l'entrada principal de la rectoria dóna a la plaça Major i es troba sota el balcó anomenat "d'en Pilat". El portal és rodó, esplèndid, de mig punt, amb portes clarejades. I ja dins l'entrada, un majestuós arc gòtic, que data del mateix segle XIV, una cara del qual fou retocada, i això fa que ressorguesqui tota la bellesa de les velles pedres, d'una manera espectacular.

Aquest característic arc central divideix la planta baixa en dos aiguavessos, edificació que contribueix a crear un ambient entre solemne i sagrat. I al fons d'aquesta gran estada hi podem contemplar el preciós coll de cisterna de pedra picada, que fou construït l'any 1630. Es tracta d'un coll impressionant, d'una sola peça, que constitueix sens dubte, un dels millors atractius del

ontuiri

guitat

casal. Una cisterna, per altra part, que, segons el dir de la gent, conté la millor aigua de la vila. Pensem, de la mateixa manera, que des de temps immemorial els cossiers, el dia de Sant Bartomeu, abans d'anar a l'ofici, fan una aturada i en beuen.

Per altra part, en el mateix coll, s'hi pot apreciar un escut tallat en pedra i en ell, la figura d'un bou. Hem de suposar, però, que molt bé es podria tractar de l'escut d'un dels molts rectors que han passat per la rectoria.

El segon aiguavés, és possiblement el millor racó de la casa. La combinació formada per l'arc gòtic central, el coll de la cisterna i l'escala que puja al pis de dalt, és d'una bellesa singular; i tot això augmentat per l'antiquíssim enteixinat d'un bigam meravellós que

fou realitzat els segles XVII i XVIII.

LES SARGES

Encara que en posteriors números pensam oferir mostres concretes de les valuoses teles que apareixen escampades per la rectoria, i també a l'església, hem de dir que en aquesta estada posterior de la planta baixa podem contemplar un quadre singular, un dels moltíssims que alberga la rectoria i que forma part de la col·lecció que la integra i que per si sola justificaria la visita a la casa rectoral. Es tracta d'un tipus de pintura denominada sarja, per estar realitzada damunt una finíssima tela de sac. Els molts de quadres petits que podem contemplar aquí i allà molt bé podrien esser fragments d'una obra de grans dimensions, o tal vegada de varies d'elles, que foren

pintades en el segle XVI per Mateu Llopis. En el menjador, situat a l'esquerra del segon aiguavés, s'hi troben altres sarges encara més petites.

La temàtica de tota aquesta sèrie representa en general escenes de l'Evangelí. Les cares són d'una dolçura estranya, quasi "nife", i la composició de les figures té també un tant de misteriós o d'infantil, però d'una bellesa indubtable.

El menjador —al que ja ens hem referit abans—, encara que engrandit l'any passat, resulta un poc petit, donades les dimensions del gran casal. Això sí, sobri i en el que no hi manca la tradicional xemeneia ni els típics armaris de paret o empotrats.

Al costat del portal de darrera hi ha una altra font que molt bé podria haver estat feta abans que

(Continua a la pagina següent)

Les estades de la rectoria són del més autèntic estil mallorquí A la sala bona de la casa s'hi troben pintures del mestre Llopis

(Ve de la pàgina anterior)

l'anterior i que des de sempre estigués aquí. A la pedra hi podem veure una data: 1754.

La part posterior del casal comunica per l'esquerra amb el menjador i davant hi podem contemplar l'espaiós jardí i també gaitant, darrera del magraner, la torre del campanar.

A la dreta es pot dir que ens trobam amb l'antiga biblioteca; una gran estada plena de vells volums amb el portal que dona als graons, un altre portal per entrar al que antigament devia esser un balcó i avui tothom

coneix per "sa troneta", perquè temps enrera s'hi col·locaven els capellans del poble els dies de festa i des d'allà poder contemplar l'espectacle que ofería la plaça. I això encara que resulti difícil imaginar les negres figures del capellans allà asseguts, en aquell lloc de privilegi, tant els hora-baixes d'estiu com durant els dies de festa, com fàcil ens porta a pensar que el nom amb el qual el poble el va batiar —savi i sorneguer—, duu implícita una forta carga d'ironia.

Des de la biblioteca es pot accedir a la sala bona de la casa, una peça no excessivament gran

on podem contemplar diferents pintures dels mestres Llopis, sènior i júnior, aquells cèlebres pintors dels quals ja n'hem parlat i en altres ocasions els tornarem a retreure.

Les rajoles d'aquesta sala, anti-quíssimes, són del més autèntic estil mallorquí. I els quadres de la paret, algunes pintures dels quals foren realitzades damunt fusta i que corresponen a trossos del famós retaule, constitueixen ver-taderes obres d'art.

A la part de dalt de la rectoria, al primer pis, sols s'hi conserven algunes habitacions on s'hi guar-den trastos vells o altres coses que únicament s'empren una vegada a l'any (3).

O.A.

En el menjador (a l'esquerra), darrerament engrandit, hi predomina l'estil mallorquí.

La sala bona (a l'esquerra, davall) alberga importants obres d'art a les parets.

I el lavabo (a la dreta, davall), segles enrera, possiblement era l'antiga font baptismal.

CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR

Els drets... torts

- Tots els homes tenen dret a la vida...
llevat dels qui moren de fam.
- Tots els homes són iguals...
llevat dels pobres.
- Tots tenim dret a la llibertat...
però només poden exercitar-la els rics.
- Tots tenim dret al treball...
però no n'hi ha per a tots,
i no es reparteix.
- Tots tenim dret a una vivenda digna...
però molts només a una casutxa indigna...
- Tothom té dret a la salut...
llevat dels qui tenen plaça a la
Seguretat Social.
- Tothom té dret a expressar-se lliurement...
si li concedeixen un canal de T.V.
- Tothom té dret a un salari suficient...
però molts només a un salari mínim.
- Tothom té dret a participar en la política
però només ens deixen votar.
- El pares tenen dret a canviar de parella...
però els fills no tenen dret a canviar de pares.

Mateu López Oliver (pintor)

El fill del famós pintor va néixer a Montuïri l'any 1549 mentre el pare treballava en el retaule major de la parròquia

L'existència d'aquest pintor, fill del famós Mateu López i que morí un any abans que el seu pare, sembla haver estat el factor de confusió de tots quants s'han interessat pel tema. La documentació biogràfica sobre Mateu López júnior és prou completa, però quasi res no hem trobat relatiu al seu treball, a la seva pintura, i per això tan sols no en podem plantejar hipòtesis.

El pare del nostre ressenyat havia nascut a Còrdova devers l'any 1520, des d'on va partir de jovenet cap a València. Allà degué completar la seva formació pictòrica. Posteriorment es casà, ja a Mallorca, en primeres núpcies, amb Magdalena Oliver, i d'aquest matrimoni va néixer el seu fill l'any 1549, a Montuïri, on temporalment vivia la família mentre el pare treballava en el retaule major de la parròquia i on fou batiat l'infant el 18 de setembre, el mateix dia o l'endemà de néixer. Li posaren els noms de Mateu Onofre Benet. Els padrins foren alguns dels jurats i consellers i les seves esposes i filles, de Montuïri, més la filla del pintor Rafel Guitart, el qual col·laborava en la fàbrica del retaule i vivia a Montuïri a la mateixa casa dels López.

Mateu López degué ser fill únic.

Sembla lògic, per altra part, que el fill es formàs en el taller del pare, la influència del qual és palesa en tota la seva obra i particularment en la inicial. Però les característiques pròpies que desenvolupava des d'un principi ens fan suposar, d'una banda, que Mateu júnior tendria contacte amb el taller de Joan de Juanes, i de l'altra, que es preocuparia d'adquirir una formació teòrica important.

No hem pogut trobar ni un sol document que ens presenti Mateu fill com a mestre únic de l'obra. L'única referència documental ens el presenta actuant en nom del pare, que tanmateix ha de donar conformitat al rebut signat pel fill (1). Potser això

Sant Pau, una de les obres de Mateu López (senior) a Montuïri

sigui degut a que era el pare qui contractava sempre com a mestre major del taller, maldament fos el fill el qui pintàs certes obres.

La desconeixença que tenim del gremi i funcionament dels tallers durant el segle XVI ens impossibilita per a imaginar quin era el paper del fill al taller del pare. El que és cert és que en la documentació relativa al seu enterrament, Mateu júnior té el tractament de mestre

El jove López s'havia casat dia 5 de juny de 1572, a l'església de Santa Eulàlia, amb Nicolaua Bertran, filla de Martí Bertran, flassader. Sembla que sempre visqueren a la casa dels pares de Mateu, al carrer Call. Tingueren dos fills, Guillem i Elisabet, i potser una tercera, Esperança, que moriria de nina.

L'esposa devia ésser d'Alcúdia (2) i potser que el matrimoni es tractàs quan els López treballaven allà. Nicolaua degué patir la mateixa malaltia que el seu marit, perquè poc

temps després de la mort de Mateu, ella atorgà testament, dia 9 de juny de l'any 1584, nomenant marmessors el seu sogre i el seu germà, Joan Bertran d'Alcúdia, i hereu el seu fill Guillem, assegurant la dot de la filla, Elisabet.

Mateu López júnior morí als 35 anys, el 31 de maig o l'1 de juny de 1584, i aquest darrer dia fou enterrat amb l'hàbit franciscà, a Sant Francesc (3). Possiblement la causa de la mort fou una malaltia contagiosa o epidèmica, perquè, com ja hem dit, pocs dies després la seva dona fa testament.

L'obra pictòrica

Ja hem dit que no tenim cap prova documental per a poder assegurar quines són les obres de Mateu López júnior, el qual degué treballar sempre a l'ombra del pare, i hem establert la personalitat pictòrica d'aquest mestre intentant de delimitar una sèrie de trets que, coincidint amb l'edat suficient per treballar, es van introduint a l'obra de López el vell.

Les cares són ara dolces, de línies suaus, òvals arrodonits, grans ulls, trets ben perfilats. Hi ha una forta preocupació per la línia, pel dibuix, que marca la pauta del resultat final, i per la perspectiva. S'eliminen una sèrie d'elements de virtuosisme, per anar cap a unes composicions més sintètiques, les quals han perdut el detallisme. S'hi incorporen altres elements com, per exemple, un concepte espacial que el pare tan sols havia entrevist. En general, les obres s'humanitzen, cobren serenitat, moviment i sentit d'espai. Hi ha una decidida opció cap a la tela com a suport.

Les diferències amb l'obra del pare, si bé subtils, són suficients per establir les característiques de Mateu júnior. Però el fet que treballassin junts fa que algunes obres ens resultin de difícil assignació, perquè els trets s'hi confonen. L'única gran

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

sèrie que sembla correspondre al fill és la del Roser, que comença i acaba, tot coincidint amb l'època de producció de Mateu Júnior.

Les primeres obres corresponen a una edat juvenil, quan tenia 18 ò 20 anys, i es limiten quasi a copiar models del pare però amb clars intents de seguir altres pautes i incorporar altres elements a la seva pintura. I l'etapa de maduresa permet imaginar quina hagués estat la seva posterior evolució artística, trencada per la seva mort; no obstant les obres corresponents als seus vuit o deu darrers anys formen un esplèndid conjunt original, amb predomini del dibuix, forta expressivitat, estudi acurat de l'espai i de la perspectiva,

eliminació d'elements secundaris, puresa de línies, constant recerca.

Tant el pare com el fill han d'esser considerats com a figures incomparables del segle XVI mallorquí, per raó de la seva gran producció, per la introducció de nous corrents estilístics, conceptualment renaixentistes, però ja amb connotacions manieristes, per la influència que exerceixen sobre les generacions més joves, que durant molt de temps segueixen les pautes per ells marcades, particular-

ment per Mateu júnior, l'autèntic artista creador(4).

Onofre Arbona

(1) Mateu júnior no tan sols signa en nom del pare, sinó que aquest refrenda posteriorment el document.

(2) Quan Nicolau atorga testament, nomena marmessors el seu sogre i el seu germà Joan Bertan d'Alcúdia, d'on també devia esser Nicolau.

(3) Sembla que el cos del fill surt de la casa del pare, on sempre havia viscut.

(4) Pràcticament tot el contingut d'aquesta ressenya ha estat extret del llibre "Els López dins la pintura del segle XVI a Mallorca", de G. Llompart, J. Ma. Palou i J. Ma. Pardo.

Mancomunitat des Pla

Curs de viverista de plantes

Des de l'Ajuntament de Sineu, amb la col·laboració del Servei de Promoció de la Mancomunitat Pla de Mallorca i l'INEM, s'ha promogut la realització d'un curs de viverista de plantes d'interior, que es desenvoluparà a Sineu.

L'objectiu marcat pel curs és qualificar 15 persones amb els coneixements bàsics pel cultiu de plantes ornamentals baix hivernacle. El curs té una durada de 350 hores i es desenvoluparà entre els mesos de setembre i desembre del present any.

Consta del següents continguts:

- El sòl: nocions generals.
- L'hivernacle: atenció i manteniment.
- Cultiu de plantes d'interior.
- Tractaments fitosanitaris.
- Noves tecnologies.

L'objectiu primordial del curs és facilitar la inserció laboral dels alumnes, per la qual cosa es procurarà facilitar l'accés al mercat laboral dels interessats en treballar. Per altra banda existeix la possibilitat de promoure la creació d'una empresa de producció i distribució de plantes d'interior, ubicada al pla de Mallorca.

Els interessats en fer el curs es poden dirigir abans del 20 d'agost al Servei de Promoció Econòmica de la Mancomunitat des Pla. Tlf. 83 00 00 / 83 00 34.

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura i Pesca

FEIM SERVIR TOTS ELS MEDIS AL NOSTRE ABAST
PER A ADAPTAR EL SECTOR PRIMARI A EUROPA

El PSIB-PSOE i les declaracions d'interès social

El passat 4 d'abril el batlle convocà Ple extraordinari amb dos únics punts a l'ordre del dia:

1. Conveni ISABAN.
2. Informar al Consistori de la declaració d'interès social per a poder construir un edifici a la finca Son Miró parcel·les 58 i 59, propietat anteriorment de Catalina Jordà, amb una extensió ambdues de 13.163 m. segons informe de la secretaria i de 12.000 m. segons estudi presentat a l'arquitecte municipal.

Voldríem, el grup municipal socialista, fer una reflexió sobre aquesta declaració "d'interès social" ara, ja que no la poguérem fer ni en Comissió ni en plenari, ja que únicament es tractava d'una informació d'alcaldia aprovada per la seva Comissió de Govern.

A aquest plenari no hi assistiren els regidors del PP-UM Jaume Bauzá i Joan Moncadas, dels quals el batlle no excusà l'absència. Nosaltres sí que ens ho imaginam "maliciosament", potser, d'aquesta interessada absència. Tampoc hi assistí el regidor nacionalista Pere Sampol, de viatge juntament amb altres parlamentaris del PP-UM per terres saharauis.

Voldríem, per tant, esbrinar-vos quina és l'opinió del PSIB-PSOE a Montuïri sobre qualsevol nova declara-

ció d'interès social que es vulgui plantejar.

Pensem que potenciar la carretera de Manacor com a mitjà de creació de riquesa per a Montuïri és una alternativa perfectament vàlida per fugir de l'estroncament econòmic en què es troba, a l'igual que els pobles que conformen la Mancomunitat des Pla.

Quan l'any 86 s'aprovaren les actuals NN SS de tipus A, es va regular un sòl per a instal·lació d'usos industrials a la vella carretera de Manacor, ja que hi havia demanda per a legalitzar una ferreria i la construcció d'un restaurant. Avui, juliol del 92, pareix ser que la demanda ha canviat de lloc, per tant, el que creïm és que aquest Ajuntament ha de canviar el plantejament urbanístic vigent per un altre que s'adapti a les noves peticions.

Quan es declararen d'interès social el Restaurant "Es Cantó" - "Perles Orquídea" i la discoteca ICS, el nostre grup municipal va votar a favor, però ens vàrem comprometre tots els grups polítics a no declarar més interessos socials sense cap tipus de compensació per al municipi. Així es va fer en Es Revolt d'en Comelles quan es declararen urbans 10.000 m. a canvi de la cessió de 6.500 m. a l'Ajuntament.

Ara de nou tornam caure amb les mateixes equivocacions polítiques d'abans, la declaració d'interès social a favor d'Antoni Martorell, veí d'Inca, com a representant de "Projectes en Pell S.L.", amb l'única compensació per al nostre poble de la suposada creació de "llocs de feina", ni sols un carrer, una zona ajardinada, compensació econòmica per a reinvertir a un altre indret, ni la cessió del 15 % dels terrenys per a ús públic que marca actualment la Llei del Sòl.

El PSIB de Montuïri està a favor de la potenciació de la carretera de Manacor, però a través d'un pla on no només els veïns de torn sien els beneficiats, on no només l'interès social sia per a uns quants pocs, sinó per a tot un poble. Pensem que no és just que uns hagin hagut de cedir terrenys a l'Ajuntament i altres res, uns hagin hagut d'esperar i sofrir que se'ls legalitzàs una zona i d'altres edificin dins sòl rústic sense donar res a canvi, almenys públicament.

Tant a l'informe del Secretari com a l'informe tècnic de l'arquitecte municipal es remarca que "en principi" no hi ha perill de formació de nucli de població; però si tenim en compte les obres ja realitzades més les possibles, correm el perill de la consolidació de nucli de població amb les corresponents repercussions que això ocasionaria a l'Ajuntament i a tots, en tant en quant s'hauria de fer càrrec de les obres d'infraestructura (obertura de carrers, clavegueram, enllumenat, voravies...). ¿És aquest el benefici social que en trauríem els montuïrers?

Voldríem, per acabar, assenyalar l'article 1 del decret 75/1989 de 6 de juliol sobre els criteris de la Comissió Provincial d'Urbanisme per a autoritzar edificis d'interès social.

Article 1.- "Es consideren obres, usos i instal·lacions d'utilitat pública aquells que es posen al servei de la col·lectivitat en fins generals no avaluables econòmicament, la utilització dels quals generalment no depèn de l'estricta voluntat dels qui se n'han de servir.- Es consideren obres d'interès social aquelles que si bé estan a l'ús o al servei públic de la col·lectivitat milloren la qualitat de vida dels ciutadans".

Agrupació Socialista de Montuïri
PSIB - PSOE

La foto retrospectiva

Una de les primeres festes "dels vells" que s'organitzaren a la vila. Veim asseguts l'amo de Son Moia, en Jordi "Sollerie", l'amo en Pep "Boira", en "Lleó", na "Xiva" i una mica, na Maria "Aloi"

El perquè d'una abstenció

Amb aquest escrit voldríem donar a conèixer a la majoria del poble les raons que dugueren els regidors del PSIB-PSOE a abstenir-se a la votació sobre el tema de la instal·lació de l'aigua potable al municipi.

Primer assenyalar que la decisió dintre del nostre partit es va prendre dins el marc de l'autonomia municipal, no és el mateix el tema a Petra que Algaida ni que a Montuïri.

L'abstenció es va decidir en assemblea i dintre del mecanisme de funcionament de la democràcia i de la seva via de participació que són els partits polítics, tal com ho diu la Constitució. La decisió es va prendre per una quasi unanimitat i després d'examinar tots els avantatges i inconvenients que el tema presentava i comptant amb assessorament tècnic. Per tant, el dos regidors anaven més orientats que algun regidor de la majoria.

Entre els avantatges que trobarem a la instal·lació d'aigua foren:

- És una prestació d'un servei molt necessari per al poble i que suposa una modernització molt considerable.

- Hauria d'abaratir els actuals costos
- Possibilitat de tenir a l'abast aigua de bona qualitat.

Entre els inconvenients analitzarem:
- Inadequada ubicació del lloc del sondeig, quan es disposava de pous amb cabdal i qualitat suficient.

- Qualitat de l'aigua deficient; ja que l'informe químic i bacteriològic fet a l'Ajuntament de Ciutat (EMAYA) ha detectat bacteries de tipus fecal.

- Sistema de finançament inadequat a resultes de la mala gestió econòmica del Consell Insular que està en portes de la quebra absoluta i no pot fer front als seus compromisos i obligacions del Pla d'Obres i Serveis, ja que prioritza els doblers a repartir en forma de subvencions polítiques en lloc d'inversions. D'aquesta manera s'ha precisat recórrer a l'empresa privada i a la doble càrrega fiscal que haurem de costejar entre tots.

Observant les dades proporcionades pels tècnics del Consell Insular sobre els possibles preus veim que es prima el consum en lloc de l'estalvi de l'aigua, bé escàs a Mallorca.

Supòsit pràctic de rebut:
Quotes fixes bimensuals per vivenda habitada o no:

Impost municipal	591 pts.	
Impost Comunit. Aut.	640 pts.	
Total	1.231 pts.	
<i>Vivendes habitades: bimensual</i>		
	<i>2 persones</i>	<i>5 persones</i>
Imposts	1.231 pts.	1.231 pts.
Consum	637,5 "	1.275 "
Total bimensual	1.868,5 "	2.506 "

O sia, una vivenda que no consumeixi cap litre pagarà 1.231 ptes. Si consumeix 5.000 litres, 637 ptes. més, i 638 més, si consumeix 10.000 litres.

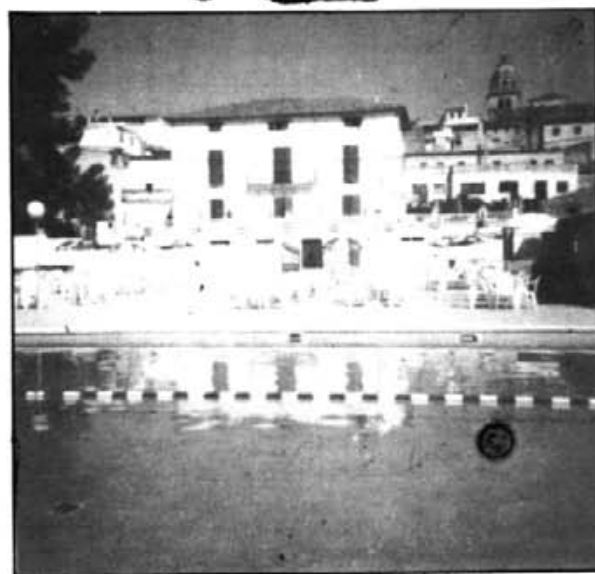
Consideram que amb la nostra presa de postura no comprometem la posta en marxa del projecte i sí que ho va fer en el seu moment, que era més favorable econòmicament, el PP-UM, quan va decidir retardar per dos anys la instal·lació d'aigua, ja que abans de les eleccions cobrar contribucions especials i aixecar carrers no era molt popular, que diguem.

Per tant, davant tots aquests arguments creim que els nostres regidors anaven al ple ben orientats i assessorats per la nostra majoria i prengueren la decisió "salomònicament més justa": l'abstenció.

Agrupació Socialista de Montuïri PSIB-PSOE

RESTAURANT

ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

.....
Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuïri (Mallorca)

¿Què hem de fer amb la palla?

Tal vegada la pregunta hauria d'esser "¿què hem de fer amb so gra?", però per no entrar en un tema que no té fi, començarem amb la primera, donant-li un aire més pràctic o tècnic que no pessimista. Deim això per no tractar la situació de l'"Agromallorquí".

El fet cert és que fa uns anys aquest subproducte era un ingrés que tenia la seva importància a moltes explotacions, arribant a pagar-se preus importants quan hi havia manca. En aquests moments ens trobam amb que és un subproducte que no té sortida normal en el mercat, i un preu simbòlic. Això és degut principalment a la desaparició de les vaqueries, limitant-se el consum pràcticament a les xampinyoneres. Per això tractarem les sortides que pot tenir aquest subproducte i com pot influir en el sòl.

Les úniques sortides que té són cremar-la o bé enterrar-la. Cada una, com veurem, té els seus avantatges i inconvenients. I feta aquesta primera introducció, esbrinarem.

L'enterrament de la palla

El pagès sempre ha estat un poc rebec a enterrar la palla, degut als inconvenients que presenta, però donant-li un tractament adequat es poden transformar en avantatges.

Aquests inconvenients són:

- És un element que disturba el pas de la maquinària, desbaratant les tasques de preparació del proper any.
- Es propaguen malalties, plagues i males herbes.
- Quan es descompon, els microorganismes consumeixen gran quantitat de nitrogen, produint-se una manca en aquest element, que pot repercutir en el cultiu següent.
- Si s'enterra en el fons del solc pot produir una sola que impedeix que sigui travessada per les arrels.

Avantatges

- Si no es cremen els residus no hi ha risc d'incendis.
- Si es deixa a la superfície, disminueix l'evaporació.
- Fent-li un tractament adequat es produeix una quantitat de nitrogen orgànic estable.

- Reducció de la contaminació de les aigües, ja que bona part del nitrogen roman immobilitzat.

¿Quina riquesa té la palla?

Una quarterada pot produir uns 1.500 a 2.000 quilos, que aproximadament aporten uns 12 quilos de nitrogen, 4 de fòsfor, 22 de potassa, 9 de calç, 3 de magnesi i entre 1.000 i 1.600 de matèria orgànica.

¿Com enterrar la palla?

La primera operació és picar-la. Això es pot fer amb uns picadors que van acoblats a la mateixa "cossetxadora", o també poden anar al tractor. D'aquesta manera ja no disturba les tasques.

Seguidament es fa una aportació de nitrogen per evitar la manca d'aquest element, a raó de 10 unitats per tona, que amb adob comercial suposen 100 quilos de sulfat amònic per quarterada. També es pot aprofitar l'adob de fons aportant 200 quilos de 18-46-0, 12-24-8 o 15-15-15. Seguidament, tant es pot enterrar amb una labor d'arada amb pales com amb un cultivador, si abans s'ha donat una passada de "chisel".

Cremar la palla

Si cada any s'enterra tota la palla pot arribar a ser perjudicial, degut a la proliferació de malalties, plagues i males herbes. Per altra banda també ho és cremar-la, ja que el terreny que-

da o pot quedar desproveït de matèria orgànica.

Dins el terreny de l'agricultura no es pot eliminar del tot una pràctica; de la mateixa manera que pot esser perjudicial seguir-ne normes noves. S'ha d'emprar un poc tot, ja que no podem afirmar amb seguretat quina és la millor. Tampoc n'hi ha una millor que l'altra, únicament té més avantatges o inconvenients una que l'altra. Per tant és millor emprar un poc d'aquí i un poc d'allà. Això és tot quant passa en aquestes dues operacions.

Una experiència feta a "Champagne" (INDRE), una localitat de França, durant quatre anys, a un tros de finca on es va cremar la palla; a un altre es va enterrar cada any, a un altre es va enterrar any sí i any no; i va donar el següent resultat:

Contingut en matèria orgànica,

Palla cremada cada any	2'7 %
Palla enterrada cada any	3'2 %
Enterrada any per altre	3 %

El contingut en matèria orgànica i humus està lligat a molts altres factors, que no vénen a comentari, com el cremar la palla guardant les precaucions que toca; no és tal disbarat, agronòmicament parlant.

Com a conclusió final direm que si trobam el comprador, és millor vendre-la, ja que tots els ingressos, a una explotació, són pocs. Si aquest no és el nostre cas, es pot enterrar i cremar alternativament, però alerta al foc.

Jaume Bonet Company
Gaspar Socias Mora

Enginyoses auques sobre les olimpíades

Els jocs olímpics que enguany se celebraran a Barcelona han atret l'atenció dels nostres alumnes. Les auques que avui ens ofereixen són una mostra de

l'enginy i de l'interès que en ells ha despertat. Però també de tan endins com han calat els esforços que hauran de fer els participants.

Auca d'en Màgic

Acabat de néixer,
amb una hora,
dos dits va créixer.

Amb els "Lakers" va començar
i tretze anys va jugar.

Amb el ritme de les mamballetes
mai baixava de les estrelles.

Del SIDA ha quedat afectat
i el bàsquet ha deixat.

La seva personalitat
tant ha mostrat,
que el món ha quedat admirat.

A Barcelona ha de venir
el públic a entretenir.

El bàsquet és la seva afició,
com la malaltia,
la seva preocupació.

Tot el món espera amb emoció
l'arribada d'aquest senyor,
que veu el món ple d'il·lusió
i un futur ple d'amor.

Jaume Rossinyol.

Anem-hi

Vam partir de Montuïri,
tot anava com un lliri.

En esser al port,
vam perdre el nord.

Quan vam arribar a la Ciutat Comtal,
vàrem anar a dinar a un hostal.

A Barcelona
ens van donar pa i poma.

Quan anàvem per la carretera
vàrem perdre la cartera.

Vam pujar al turó de Montjuïc
i vam veure la ciutat de Vic.

Tota la gent va a l'estadi
llegint el diari.

El diari no vam poder comprar
perquè a la Rambla havíem d'anar.

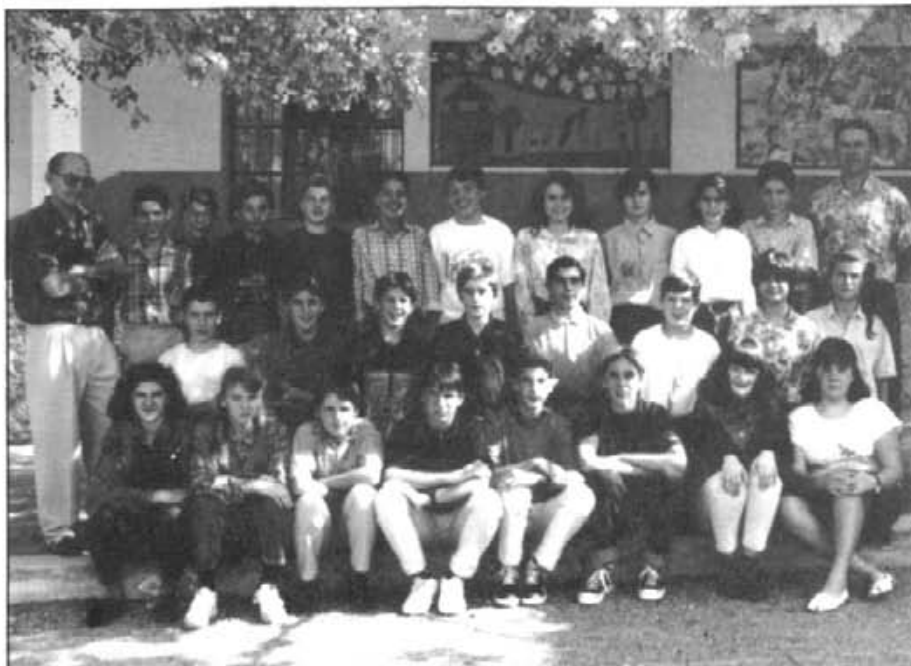
El passeig de la Rambla
ens va fer conèixer gent amable.

A un policia li vam demanar
per poder-la trobar.

Els jocs olímpics van començar
i nosaltres no hi vam poder participar.

El que havia començat com un lliri
va acabar com un martiri.

**Joan Socias Fiol
Gabriel Mayol Miralles**

Els alumnes de vuitè que enguany han acabat Educació General Bàsica

El corredor

El jove corredor
era un guanyador.

Des de molt petit
ja era un campió.

Sempre anava amunt i avall
corrent com un cavall.

Els seus amics l'admiraven,
però tots molt l'envejaven.

A Barcelona volia anar
a córrer i a jugar.

Si a Barcelona volia anar
molt hauria d'entrenar.

Se li presentà l'oportunitat
i ja volia haver-hi anat.

Va agafar un vaixell
tan ràpid com un ocell.

Quan va ésser a Barcelona
va anar a visitar Girona.

Quan va tornar de Girona
se'n va anar a reposar una estona.

A les eliminatòries
va rebre les mil glòries.

Tan emocionat va estar
que a pegar bots es va posar.

Va ésser tan inconscient
que es va rompre el lligament.

Tan deprimat va quedar,
que ja no volia ni menjar.

Al lligament,
li van fer un enguixament.

Fora esperances no es va quedar
perquè un mes només l'havia de
portar.

Tots els medicaments es va menjar
i en vint-i-cinc dies es va curar.

Va tornar a entrenar
per poder participar.

Només li quedaven quinze dies,
però tot ja eren alegries.

El dia del campionat
ja va ésser arribat.

Ja es veia en arribar
que havia de guanyar.

I la competició
tot era emoció.

Quan ell va partir
la seva ferida es va ressentir.

Molt va haver de sofrir
per veure el seu somni complir.

Corria com un tronat
per guanyar el campionat.

Maldament li fes mal
volia arribar fins al final.

Ell guanyà la medalla d'or
i se l'emportà com un tresor.

Els seus sofriments no van ser en va
perquè al cap i a la fi la guanyà.

**Ma. del Pilar Amengual Gomila
Catalina Barceló Sastre.**

L'Ajuntament en marxa

150 regidors estudien a "Modelmon" la problemàtica municipal 14 equips integren el torneig d'estiu de futbol-sala en Es Dau *El programa de les festes patronals ja s'elabora*

Una altra vegada hem arribat a l'estiu i de bell nou les tasques de la gent es redueixen. Això fa que les persones agafin un temps d'esbargiment. Per això aquest mes passat i perquè els montuïrers puguin gaudir tant com sia possible, ens hem dedicat preferentment a progra-

mar les activitats més immediates, com són el torneig de futbol-sala i les festes de Sant Bartomeu. Altres activitats també es duen a terme, però totes o quasi totes són organitzades per persones o entitats amb les quals l'Ajuntament no hi té res que veure o bé sols les recolza.

La jornada de "Modelmón"

Més de 150 regidors dels pobles de la Mancomunitat des Pla entre els que hi havia els de Montuïri, encara que no tots, es reuniren en una jornada de treball el passat 6 de juny a "Modelmon".

Va obrir el torn d'intervencions el nostre batle, Joan A. Ramonell, que també és vicepresident de la Mancomunitat, exposant la problemàtica econòmica de la Mancomunitat, sobretot la de finançament i autofinançament. Va esmentar que les mancomunitats tenen els mateixos recursos que els ajuntaments, excepte el de la participació en els impostos de l'estat i la capacitat d'imposar-los.

El tinent de batle de Costitx va analitzar particularment l'àrea esportiva i el de Maria de la Salut, la cultural i educativa. El batle d'Algaida repassà l'àrea social i el mateix president de la mancomunitat exposà el tema de la recollida de residus sòlids i la problemàtica en què es veuen abocats els pobles de la mateixa mancomunitat.

També parlaren el president del C.I.M., Joan Verger, el director general d'economia del Govern Balear i el president nacional de la Subcomissió de Mancomunitats.

Del que digué Joan Verger cal ressaltar la nova forma de gestió dels serveis municipals, sobretot ara que petites comunitats han passat a tenir els mateixos serveis que les grans

A la reunió de "Modelmón", amb els batles i regidors dels Ajuntaments de la Comarca també hi acudí i presidí els actes finals.

capitals; serveis, per altra part, que mai s'han de reduir, sinó mantenir-se i donar-los més qualitat. "Serà bo pensar —digué Verger abans d'acabar— que la iniciativa privada ha de formar part de l'oferiment d'aquests serveis".

El torneig de futbol-sala d'Es Dau

Com cada any, quan arriba l'estiu, es disputa el torneig de futbol-sala, que enguany va començar dia 15 de juny i s'allargarà fins al 31 de juliol.

Els participants són uns 140, repartits entre 14 equips, dels quals 13 són de Montuïri i un forà, "Bombers", de l'Ajuntament de Ciutat, però amb ells hi juga un montuïrer, en Pere "Poeto".

Hi prenen part joves i homes des de 15 fins a 40 anys (i busques). Es Dau s'anima cada dia i hi ha bulla fins ben tard. Això fa que per espai d'un mes i mig es transformi en el centre de reunió dels montuïrers durant les vella-

El programa de festes

Encara que en aquests moments el programa no estigui enllestit del tot, sí que està bastant avançat. Desitjant millorar dins les nostres possibilitats el de l'any passat, encara que no volem concretar abans d'hora per mor de possibles equivocacions o canvis en el darrer moment. Però sí podem dir que inclourem totalment el pregó que va pronunciar el nostre fill il.lustre, el Pare Antoni Martorell. I també hi insereïrem el parlament que a la sala d'actes va exposar el director de Bona Pau, Onofre Arbona, amb motiu del 40è. aniversari.

I pel que respecte a manifestacions de caire popular, continuarem amb totes aquelles que cada any li donen fesomia pròpia, com són els actes esportius, xeremies, cossiers, revetla, focs, ofici, teatre, berbenes, concerts, exposicions... Esperem que les modificacions sien ben acceptades.

La depuradora

Després d'anys d'esperar-ho, prest disposarem de la depuradora de les aigües residuals.

El conveni entre IBASAN i els Ajuntaments d'Algaida i Montuïri es va firmar el passat 26 de juny. D'aquesta manera els dos pobles tendrem el servei compartit. La depuradora es construirà a Son Mayol, entre els termes d'Algaida i Montuïri, però dins el d'Algaida.

Les despeses d'instal.lació suposaran 300 milions de pessetes i aniran a càrrec d'IBASAN així com el manteniment i conservació, i sols es pagarà el cànon d'aigües. Es construirà per poder tractar aigües residuals d'una població de 8.000 habitants.

Montuïri fou lloc de trobada de més de mil persones de la tercera edat

El President del Govern Balear presidí el dinar

Les visitants eren rebuts a plaça amb un concert de la banda de música

El nostre poble fou el dissabte 20 de juny, lloc de trobada de 1.008 membres de les associacions de persones majors dels pobles de la comarca del Pla. Hi assistiren les de Sineu, Lloret, Llubí, Costitx, Vilafranca, Santa Eugènia, Maria de la Salut, Petra, Ariany, Sencelles, Biniali, Algaida, Sant Joan i Montuïri.

Aquesta trobada estava organitzada com un acte d'homenatge a les Juntes Directives per les tasques que duen a terme dins les mateixes associacions.

Molts aprofitaren el matí per visitar el voltant de Montuïri, com Cura, Sant Honorat, Montission de Porreres, Bonany... i entre les 12 i la una del migdia i a l'entretant que la banda de música interpretava a plaça un concert, els participants es dirigien a l'església per assistir a l'Eucaristia. La missa la concelebraren els rectors de la comarca i la va presidir el capellà de més edat, Mossèn Llorenç Vanrell, de Costitx. Durant la celebració va actuar la coral Mont-Lliri i s'interpretà el ball de l'oferta.

Després, en el restaurant "Es Cantó", tots a dinar. Era impressionant veure el milenar de persones assegurades i una llarga presidència encapçalada pel President del Govern Balear, Gabriel Cañellas. A l'acabament fou entregada una placa a cada un dels presidents de les 14 associacions.

En els parlaments, el president de la Comarca des Pla, va explicar el perquè d'aquesta jornada, va al·ludir un poc al sistema de votacions i aprofità per sol·licitar millores. Després Rafel Socias, com a pre-

sident de les associacions de Balears, remarcà la necessitat de continuar en la tasca de millorar la qualitat de vida de les persones majors. El batle de Montuïri, com amfitrió, expressà la seva satisfacció per haver elegit el nostre poble com a primer lloc d'aquestes trobades comarcals i expressà els esforços dels batles de la Mancomunitat cap a la tercera edat. I finalment el President del Govern Balear sols va por dir "molts d'anys a tots", ja que en aquest moment fallaren els equips de so.

Una festa que acabà amb un ball amb orquestra a la mateixa esplanada del restaurant.

Assemblea General

El dissabte 27 de juny a la Sala Mariana es va celebrar l'assemblea general ordinària d'enguany. Després de llegir alguns articles del reglament, es va exposar l'estat de comptes de l'exercici de 1991, el qual fou aprovat, i després el pressupost per a 1992. El secretari llegí la memòria resum de les activitats desenvolupades l'any 1991 i cada un dels vocals també donà compte de les de la seva vocalia i dels projectes que té cap al futur. El president, per altra part, anuncià tenir ja enllestits i aprovats els plànols de la reforma que s'ha de fer a Ca S'Escolà. Acabà amb un refresc.

El vespre, a la plaça Major i com a clausura oficial dels cursos de gimnàstica de manteniment i de ball de saló, hi hagué un ball animat amb altaveu.

Dos dits de seny

Els valors literaris

S'acosten les festes de Sant Bartomeu, amb tot el seu ventall d'actes i de manifestacions populars. N'hi sol haver per a tots els gusts i edats, a fi que tots, vells i joves, tinguem ocasió de participar en allò que més ens agradi.

Enguany, dins el context de les festes, s'hi inclou una novetat important: un **Concurs literari** de conte curt. I és que correm el perill, avui en dia, d'identificar la festa amb tot allò que sigui bauxa, renou i "festa de carrer". Cal també conrar l'esperit i les seves manifestacions, fomentar la creació artística i literària a fi d'anar enriquint el nostre patrimoni cultural.

Fa alguns anys, la introducció del pregó dins el programa ja fou una passa ben donada en aquest sentit. Persones de reconeguda vàlua ens han obsequiat amb autèntiques peces literàries. Ara, amb el concurs de contes, s'estimularà potser la revelació de nous valors dins el camp de la narrativa.

Esperem que la iniciativa tengui la resposta que s'espera i es mereix. De cara al futur, i a la vista del resultat d'aquesta primera convocatòria, tal volta serà convenient revisar el contingut i redacció de les bases. Com que "sap més un missèr i un ase que un missèr tot sol", vagin per endavant algunes suggerències d'un "ase amb dos dits de seny" (que ja és dir molt):

En quant al tema: ¿Seria convenient que almanco hi hagués un apartat especial que d'alguna manera fes referència a Montuïri? Posem per cas: les festes de Sant Bartomeu o del Puig, els Cossiers, la història, arqueologia, toponímia i "altres herbes" del poble, la manera d'esser, de pensar i d'actuar dels montuïrers, etc.

En quant a la forma literària: tal vegada hi caldria un premi de poesia o glosa, o bé de periodisme o d'investigació, etc., entorn a la temàtica local.

Tot això són suggerències fruit d'un desig de millorar i donar més empenta a aquesta iniciativa. Ara bé, com diu el seny popular:

"De consells no en vagis fart,
i tu pren la millor part".

Salomó

El batle fou elegit president del Montuïri

14 equips disputen el torneig d'estiu de futbol-sala en Es Dau

Enguany de bell nou es va tornar posar en marxa el torneig d'estiu de futbol-sala en el que hi participen equips del poble i altres de la comarca. En aquesta edició hi intervenen 14 conjunts que pel sistema de lliga i a una volta hauran disputat, en el període de set setmanes, un total de tretze encontres cadascun. Els dies de joc són de dilluns a divendres i l'horari de les 9 a les 12 de la nit. Cada dia se celebren tres partits, i dos els dimecres. Els equips que enguany hi participen són: "Seguridad y Limpiezas", "Panters", "Ca Na Maria", "Restaurant Es Puig", "Pinsos Hens", "Sa nostra", "AFCM Tries", "Magatzem Es Pagès", "Ca Na Portell", "Restaurant Ses Canyes", "Ca Na Magdalena", "Boutique Traus", "Bombers" i "Ca Na Poeta".

Com anys anteriors, l'organització corre a càrrec del Patronat Local d'Esports de l'Ajuntament, el qual també ofereix els serveis de vestuari i il·luminació elèctrica i també costea les despeses d'arbitratge, aigua i electricitat, com també els trofeus.

"Boutique Traus", favorit

Durant la segona quinzena del passat juny ja s'han celebrat les quatre primeres jornades, donat que cada setmana cada equip disputa dos encontres. Encapçalen la classificació

EQUIP DE FUTBOL-SALA - CICLE INICIAL

Mirau quin equip! Són els nins de primer i segon que durant aquest curs han disputat dos tornejos comarcals de futbol-sala escolar. Començaren el "campionat" comarcal (si és que podem parlar de campionat) en el mes de novembre on hi participaren cinc equips. Després i com que no estaven cansats, feren el torneig Primavera, amb un total de sis equips. Acabaren el passat mes de juny. En el primer torneig foren entrenats per Tomeu Miralles "Marró" i en el darrer, per Josep Antoni Gomila de "La Caixa".

A la fotografia hi podem veure, d'esquerra a dreta, Daniel Ortiz Tinoco, Joan Martorell Sansó, Joan Fornés Truyols, Rafel Nicolau Mayol, Jaume Mayol Amengual, el "míster" Josep Antoni Gomila (drets); Antoni Alcover Mayol, Pere Palou Garau, Damià Garí Verger i Joan Verger Cerdà (asseguts). (Foto Jaume Martorell)

els dos conjunts que molt possiblement dirimiran pel títol: "Boutique Traus" i "Restaurant Ses Canyes".

Ambdós han guanyat tots els encontres i tenen, per tant, vuit punts. Els segueixen a un punt "Panters" i "Ca Na Poeta". Els de "Traus" són, sens dubte, els grans favorits, ja que compten entre la seva plantilla jugadors de reconeguda vàlua i que militen en equips de categoria nacional.

El batle, nou president del Club Esportiu Montuïri

Una altra vegada, el batle de Montuïri, Joan A. Ramonell, és el nou president del Club Esportiu Montuïri i, per tant, dels cinc equips de futbol de les diferents categories.

Com se sap, la passada temporada exercí el càrrec de president provisional Tomeu Ferrer Ribas, el qual va substituir el qui va dimitir, Miquel Nicolau. Aquest passat juny s'obrí el procés electoral i, no havent-hi cap

(Continua a la pàgina següent)

Restaurant PUIG DE SANT MIQUEL

(Dimarts tancat)

Ctra. de Manacor, Km. 31 - Tlf. 64 63 14 - MONTUÏRI

LLOM AMB COL
ARRÒS BRUT A LA MARINERA
SOPES MALLORQUINES

FRIT
COLOMS
CABRIT TORRAT

(Ve de la pàgina anterior)

candidat per assumir la presidència, Joan A. Ramonell es presentà i fou elegit.

Com es recordarà, Ramonell abans d'esser batle per primera vegada, ja havia estat president del Montuiri, precisament quan es va assolir l'ascens a III divisió.

XX Torneig de la Llum

Per vigèsim anys consecutiu, es tornarà celebrar en el camp Es Revolt el popular Torneig de la Llum, que durant el mes d'agost reuneix 28 equips de les categories base del futbol insular.

El comitè organitzador, sota la presidència de Bartomeu Andreu Rigo, l'està preparant i especialment es treballa en la contractació i invitació dels equips participants.

Esperam a la pròxima edició oferir el calendari d'aquest torneig.

Biel Gomila

L'equip femení de handbol

L'equip infantil masculí de handbol

Classificació final dels benjamins

Manacor	34	32	1	1	251	19	65
Portocristo	34	20	2	2	230	28	62
Campos	34	26	3	5	145	25	55
Felanitx	34	27	3	4	178	43	57
Santanyi	34	23	3	8	114	42	49
Badia C.M.	34	24	0	10	129	55	48
Montuiri	34	20	3	11	107	59	43
Avance	34	20	2	12	98	64	42
S'Horta	34	15	2	17	77	117	32
Petra	34	13	4	17	95	105	30
Ses Salines	34	13	4	17	133	125	30
Vilafranca	34	10	5	19	46	66	25
Porreres	34	8	5	21	57	121	21
Algaida	34	7	5	22	65	154	19
Porreres Atco.	34	5	3	26	27	158	13
Escolar	34	4	2	28	39	150	10
Barracar	34	3	3	28	41	244	9
Cardassar	34	0	2	32	9	264	2

Classificació després de la quarta jornada del torneig de futbol sala d'estiu:

1	Butique Traus	8 punts
2	Rt. Ses Canyes	8 "
3	Panthers	7 "
4	Ca Na Poeta	7 "
5	Rt. Es puig	6 "
6	Sa Nostra	5 "
7	Ca Na Maria	5 "
8	Pinsos Hens	3 "
9	Ca Na Portell	2 "
10	A.F.C.M. Trias	2 "
11	Magatzem Es Pagès	2 "
12	Bombers	1 "
13	Seg. y Limpiezas	0 "
14	Ca Na Magdalena	0 "

Gloses

Al rector Pere, el dia del seu Sant

Sense donar-li martiri,
don Pere, el vull saludar
avui, perquè festa fa:
molts d'anys el pugui passar
pes poble de Montuiri,
i si en Parri ha mester auxili
a sa Colònia vendrà.

Miquel Massanet "Parri"

Sé que vos n'anau d'aquí
a un "puesto" molt alegre,
allà on sa gent prospera
i se volen divertir.

Tomeu Garcias "Mosson"

Pere, jo et saludaré
i es que molts d'anys te vull dar,
si en res te puc ajudar,
mana, que te serviré.

Tomeu Gomila "Canet"

A ses Margalides

Es molts d'anys jo vull donar
a totes ses Margalides,
totes elles ben florides,
dignes d'adornar un altar.
Si es meu corral visitau
crec que no podreu dubtar
lo que vos trob de garides:
cinc castes de margalides
tot gojós les vaig sembrar.

"S'Espardenyeret"

Demografia

Juny de 1992

Naixements

Dia 19.- Joan Pere Mayol Garí, fill de Pere i de Francisca
Dia 24.- Miquel Jaume Rigo Munar, fill de Jaume i de Maria.

Defuncions

Dia 2.- Antoni Blascos Palomina, viudo de 69 anys. "Palomina".
Dia 8.- Maria Munar Fullana, viuda de 82 anys. "Riera".
Dia 8.- Pere Rosselló Mayol, fadrí de 26 anys. "Des Pont".
Dia 15.- Antònia Cerdà Garcias, viuda de 83 anys. "Ferrerica".
Dia 18.- Mateu Cerdà Mairata, casat de 43 anys. "Pollo".
Dia 27.- Joan Gomila Cloquell, viu-do de 90 anys. "Garrover".
Dia 30.- Joana Aina Munar Jaume, viuda de 76 anys. (De Sineu).

Matrimonis

Dia 5.- Joan Gabriel Ferrer Arbona amb Antònia Garau Noguera.
Dia 20.- Antoni Lliteras Mora amb Maria Isabel Garau Pocoví.

Cuinar en casa

COCA AUSTRIACA "SAXA"

INGREDIENTS

4 ous, separats els blancs dels vermells,
75 gms. de xocolata Pols (cacao),
75 gms. de sucre,
75 gms. d'avellanes picades,
75 gms. de mantega fusa,
50 gms. de farina de força,
1/2 paquet de "Canario".

ELABORACIÓ

Es fa com una coca de "quarto". Una vegada cuita se xapa per la meitat i hi posam confitura d'albercoc. Per damunt hi posam una capa de xocolata feta amb 100 gr. de mantega i 200 de xocolata cuita al bany "Maria".

Ma. Antònia Nicolau Martorell
"Can Moragues"

Pluviòmetre

Juny de 1992

Dia	1	8'7	litres m2.
"	18	10'-	"
"	21	15'10	"
"	22	10'30	"
Total		44'10	"

Noces d'or

Juliol de 1942

Dia 18.- Gabriel Sastre Roca "Pellusco" amb Maria Cerdà Pizà "Poeta".
Dia 18.- Miquel Sastre Mayol "Pellusco" amb Joana Aina Manera Gomila "de sa Costa".

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Juliol de 1967

Renovació dels Cossiers

Aquest any hi hagué una renovació total dels Cossiers. Els nous eren molt joves i l'amo en Joan "Niu" es va haver d'esforçar per ensenyar-los-ne. Però el 30 de juliol, a Ciutat, ja participaren a la cavalcada en honor a Santa Catalina Thomàs.

50 ANYS ENRERA

Juliol de 1942

Obertura d'un carrer

Dia 15 d'aquest juliol l'Ajuntament va acceptar l'oferiment dels terrenys propietat d'Antoni Moll Cerdà per obrir un carrer nou que conduís a les escoles. Les obres varen començar totd'una.

100 ANYS ENRERA

Juliol de 1892

Subvenció per lactància

Aquest mes es va notificar a Guillem Mayol Cerdà l'acord del 21 de juny anterior, de la Corporació, de concedir-li 10 pessetes durant cinc mesos per sufragar les despeses que li ocasiona la lactància d'un nin, per estar impossibilitada la seva esposa". L'acord es prengué a sol·licitud de dit espòs.

Refranyys

Si vols tenir bona col || Pel juliol
planta-la pel juliol || sembra qui vol.

Gloses

Salutació

Vos salut amb cortesia per lo bé que amb jo quedau. Verge de la Bona Pau: dau-mos salut i alegria i que no mos falti cap dia sa pau que vós desitjau!

A Gabriel Gomila

Vint-i-cinc anys fa aquest dia que comencà en Biel Gomila; i és tot es meu interès que en faci vint-i-cinc més amb pau, salut i alegria.

L'acomiadament

Amb una gran simpatia s'"adiós" a tots vull "dar" i a Déu li vull demanar que mos tornem encontrar tots plegat un altre dia perquè això per jo seria es premi de loteria més gros que em pogués tocar.

A la metgessa

Donya Joana Maria ara que la veig aquí: ¿no sap que en Miquel "Parrí" pateix d'una malaltia? ¿i vostè no la curaria, i ell no hauria de patir? I si això se pot fer així ses "gracis" li donaria.

Un barram postís

Anant per sa carretera un barram nou vaig trobar; si qualcú el va tirar perquè li "das" malestar i el vol tornar replegar pot venir fins a ca meva. Si és de mascle, no vull res, i si és d'una famella vull anar a jeure amb ella almanco dos pics o tres.

A es "Carboner"

Si anau a "Cas Carboner" que viu a sa farinera, ell ven molt i poca espera, i diu que així li va bé.

Miquel Massanet "Parrí"

La parròquia ha cedit Ca S'Escolà per a ús de les persones majors

Els dos grups de nins i nines que celebraren la Primera Comunió els mesos de maig i juny passats

La festa del Corpus

El diumenge dia 21 de juny, la celebració de la festa del Cos i la Sang de Crist no pogué ésser completa del tot. Per culpa del temps, que estava plujós, els responsables cregueren oportú suspendre la tradicional processó.

En canvi, la celebració de l'Eucaristia, per coincidir amb un torn de primeres comunions va resultar molt lluïda i participada, sobretot per part del nins i dels seus pares.

Esperem que un altre any el temps sigui millor.

Col·lecta per Càritas

Com de costum, el mateix dia del Corpus es dugué a terme una col·lecta especial en favor de les necessitats de Càritas. Es recolliren 62.000 pessetes.

Obres i millores

S'ha firmat el contracte de cessió de l'edifici de Ca S'Escolà, propietat de la parròquia, a l'Ajuntament de Montuïri, per a ús de l'Associació de Persones Majors.

La cessió es fa per un període de 30 anys, i l'Ajuntament s'ocuparà de les oportunes obres d'ampliació, mitjançant subvencions, campanyes o altres sistemes de finançament.

També sembla que prest serà una realitat la il·luminació de les façanes

de l'església i del campanar, que de nit donarà molta prestància al conjunt monumental i al perfil del poble, contemplat des de qualsevol punt dels voltants.

Esperem que per Sant Bartomeu el nostre temple parroquial pugui lluir tant per defora com per dedins. Val la pena.

Sala recuperada

Després de llargues gestions, a la fi la parròquia ha recuperat la clau de l'aula de la Sala Mariana que fa alguns anys va cedir a l'Ajuntament per a usos diversos. Darrerament sols hi

tenien lloc reunions molt esporàdiques de la Societat de Caçadors.

Els responsables de la pastoral parroquial creuen oportú destinar-la a activitats juvenils i excursionistes.

Procés de fe

El grup de joves que durant prop de dos cursos s'han anat trobant per seguir un procés de fe cristiana, han donat per finalitzat el curs 1991-92 amb un sopar de germanor.

Esperem que després de l'estiu puguin i vulguin continuar el camí començat i rebre la força de l'Esperit Sant.

Maneres d'estimar

Parlant de la pràctica de l'amor cristià, podríem pensar a vegades que es tracta de fer heroïsmes i coses admirables. Pensem en coses possibles, concretes i vulgars de cada dia. Per exemple:

- Fer que qualcú se senti útil.
- Deixar-se ajudar.
- Acceptar una felicitació.
- Acceptar un gest amistós.
- Saber dir "gràcies" de cor, no per quedar bé.
- Dir una paraula agradable i oportuna.
- Participar en reunions per col·laborar en obres de bé comú.
- Felicitar i animar. Veure la part bona de les persones.
- Regalar un poc del propi temps.
- Compartir una idea o iniciativa.
- Endevinar i avançar-se a una necessitat o un gust.
- Respectar un dolor, un silenci...
- Preguar per persones o situacions concretes.